

Igazolás

Igazolom, hogy a mai napon a **Közoktatás-politikai Tanács** 2009. december 15-én megtartott üléséről elkészített szó szerinti jegyzőkönyvet elektronikus posta útján átvettem.

Budapest, 2009. december 27.

J e g y z ő k ö n y v

a Közoktatás-politikai Tanács

2009. december 15-én, kedden, 10 órakor

az Oktatási és Kulturális Minisztérium (Budapest V., Szalay u. 10-14.)

101. számú tanácstermében megtartott

üléséről

Napirend:

1. Előterjesztés a felsőoktatási képzés feltételeiről szóló egyes kormányrendeletek módosításáról

Előadók: Bakos Károly szakmai főtanácsadó

2. A Közoktatás-politikai Tanács 2009. évi tevékenységének áttekintése

Elnököl: Keszei Sándor és Péli Lajosné, az országos szülői szervezetek oldaláról

Jegyzőkönyvvezető: Varga Erzsébet (Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetsége
beszédgyorsíró szolgálat)

Az ülés résztvevői**Az országos pedagógus szakmai szervezetek képviselőiben:**

Dr. Dobos Krisztina
Kőrösiné dr. Merkl Hilda
Miklósi László
Pecsenye Éva

Az országos pedagógus szakszervezetek képviselőiben:

Menyhárt Pál
Muity Mária
Kerpen Gábor
Szabó Zsuzsa

Az országos szülői szervezetek képviselőiben:

Keszei Sándor
Novák János
Simonné Toldi Ágnes
Péli Lajosné

Az országos diákszervezetek képviselőiben:

Dr. Jásper András
László Ferenc
Sági Imre
Tóth Ákos

A helyi önkormányzatok érdekképviselői szervei részéről:

Dr. Sáska Géza

Az országos kisebbségi önkormányzatok képviselőiben:

Dr. Schäffer István
Csikós Árpád

A nem állami, nem önkormányzati iskolafenntartók képviselőiben:

Bajzák Erzsébet
Mihályi Zoltánné

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium és más, az oktatásban érdekelt minisztériumok képviselőiben:

Kiss Mária (EM)
Lóczy Péter (MEH)
Bencze Péterné (PM)
Paulik Antal (MEH)
Ambrus István (OKM)
Bakos Károly (OKM)

Tartalomjegyzék

Általános bevezető	8
Az oldalszóvivők megnevezése	8
Napirend előtt	8
Kerpen Gábor bejelentése a pedagógusok munka- illetve munkaidő-terhelését érintő tervezett felmérésről	8
Az ülés napirendjének elfogadása	9
Előterjesztés a felsőoktatási képzés feltételeiről szóló egyes kormányrendeletek módosításáról	9
A Közoktatás-politikai Tanács 2009. évi munkájának értékelése	27

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 12 perc)

KESZEI SÁNDOR, az ülés levezető elnöke – a továbbiakban ELNÖK: Üdvözlöm a Közoktatás-politikai Tanács tagjait, a Közoktatás-politikai Tanács ülését megnyitom. Megkérem az oldalakat, nevezzék meg szóvivőjüket, szakértőiket. Szakmai oldal? *(Dr. Dobos Krisztina.)* Munkavállalói oldal? *(Szabó Zsuzsa.)* Országos szülői szervezetek? *(Simonné Toldi Ágnes.)* Országos diákszervezetek? *(László Ferenc.)* Helyi önkormányzatok érdekképviselői szervezetei? *(Nincs jelen képviselő.)* Nincs senki. Országos kisebbségi önkormányzatok? *(Dr. Schäffer István.)* A nem állami, nem önkormányzati iskolafenntartók? *(Mihályi Zoltánné.)* Köszönöm.

Megkérdézem az oldalakat, kívánnak-e napirend előtt kérdést feltenni, hozzászólni? Elsőként jelentkezett a kormányoldal – nyilván tájékoztat minket...

AMBRUS ISTVÁN: Tisztelt Testület! Arról szeretném tájékoztatni a megjelenteket, hogy az önkormányzati oldalon Heltai úr a mai nap folyamán nem tud részt venni az ülésen - írásban küldött véleményt a dokumentummal kapcsolatosan, amit én majd át fogok adni az előadónak -, továbbá Sáska Géza is jelezte, hogy más, előre lekötött dolga van a délelőtti folyamán, de amennyiben tud, ideérkezik. Nem várható, hogy ez a napirend befejezéséig megtörténjék. Horváth Gézáné, Magyarmecskéről, szintén az önkormányzati oldal képviselője, a hóviszonyok miatt nem tudja elérni azt a vonatot, ami ideszállította volna. Dél-Magyarországon esik a hó, illetve esett, tehát ez egy érthető dolog.

A másik a bejelentések között, hogy a mai tanácsülés tervezésekor a felsőoktatás azt kérte, hogy 16-ági mindenképpen fejeződjék be az egyeztetés a kormányrendelettel kapcsolatosan, ezért más időpontot, mint 15-ét nem találtunk, ami a testület döntő többségének megfelelő. Ezzel párhuzamosan ma a parlament oktatási és más bizottságai előtt a tárca minisztere számol be, ami azt jelenti, hogy az összes vezető jelen pillanatban a parlamentben van, tehát nem tud képviseletet megoldani, ezért a titkárságot kérte, hogy más tárcák képviselőivel együtt a kormányoldalt képviselje a mai ülésen. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, megelőzte a kérdésünket a titkárság vezetője. Megadom a szót Kerpen Gábornak, a szakszervezet képviselőjének.

KERPEN GÁBOR: Köszönöm. Egy bejelentésem van, ami fontos lehet a Közoktatás-politikai Tanács ülésén: az OKM illetve a PDSZ megállapodott arról, hogy a pedagógusok munka-, illetve munkaidő-terhelését felméri, és 70:30 arányban finanszírozzuk: 70 százalékot az OKM, 30 százalékot a PDSZ. Januárban indul ez a felmérés. Azt gondolom, hogy ez egy fontos információ lehet.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szeretném jelezni, hogy a napirendet a miniszter úr jelölte ki, így nincs lehetősége a Közoktatás-politikai Tanácsnak, hogy változtasson rajta, viszont van még egy napirendi pont, ami nem a miniszter úrtól származik – vagy az is tőle? Akkor nem tudom a napirendet megszavaztatni, mert kötelességünk tárgyalni.

Megkérdézem, van-e valakinek kérdése, hozzáfűznivalója a két napirendi ponthoz.

AMBRUS ISTVÁN: A második napirendi pont az SZMSZ-ből következik.

ELNÖK: Akkor mégis meg kell szavaztatnom. Ki támogatja, hogy a második pont is felkerüljön a napirendek közé, kérem, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen.

Szeretném javasolni, hogy kezdjük meg a tárgyalást – nem vitája, hanem tárgyalása és véleményezése az első napirendi pontnak. Amennyiben kíván a szakmai oldal szólni, megadom a szót a szakmai oldal képviselőjének.

Kormányoldal?

AMBRUS ISTVÁN: Szeretném önöknek – évente ismételtlen – Bakos Károly urat bemutatni, akit a felsőoktatási szakállamtitkár úr előadónak állított a mai tárgyalásra.

Elnök úr, megkérdezem, hogy a napirend tárgyalása során szólhat-e Bakos úr.

ELNÖK: Igen, kimaradt az én fölvetéseim közül, hogy az előterjesztésben, amit megkaptunk, Manherz Károly államtitkár úr van megnevezve, hogy ő lesz jelen ezen a fontos ülésen – miért nem ő jött, miért képviselteti magát az államtitkárság szakértővel, akinek nyilván nincs oktatáspolitikai címe?

AMBRUS ISTVÁN: Azért, mert mint említettem az előzőekben, a miniszter úr minden vezetőt magával vitt a parlament oktatási bizottságának ülésére.

ELNÖK: Akkor szeretném elmondani, kifogásoljuk, hogy a miniszter úr meghallgatásán nem lehetünk jelen, bár meghívtak vagyunk, mert fontosabbnak tartottuk a Közoktatás-politikai Tanács ülést – ezt a szülői oldal mondja. Viszont az a kérdésünk, miért kellett ezt egy napra tenni. Azt, hogy ez sürgős, nem fogadjuk el. Ez volt a bejelentésünk.

AMBRUS ISTVÁN: Nincs válaszuk.

ELNÖK: Nem is kell.

Megkérdezem a szakmai oldalt, kíván-e hozzászólni. Amennyiben igen, most tényleg megadom a szót.

AMBRUS ISTVÁN: Bocsánat, az előterjesztő nem szólhat?

ELNÖK: Ja, tényleg... Csak annyira megkevert, hogy nincs a Manherz. Mire föl nincs itt? Akkor megadom a szót az előterjesztő képviselőjének. Nem előterjesztő, csak az előterjesztő képviselője. Kíván-e az előterjesztéshez hozzátenni valamit? Ha igen, tessék!

BAKOS KÁROLY: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Tanács! Köszönöm szépen a lehetőséget az előterjesztő képviselőjeként. Bakos Károly vagyok, szakmai főtanácsadó, a felsőoktatási területen dolgozom, felvétellel foglalkozom.

A kormány-előterjesztés két részből áll. Az egyik a kreditrendszernek bizonyos elemeit javasolja szabályozni, a másik a felsőoktatási felvételi eljárás pontozási rendszerével kapcsolatosan terjeszt elő módosítási javaslatot. Nagyon röviden mindkettőről szeretnék szólni.

A kreditrendszerű szabályozás lényege, hogy nagyon elaprózódott a felsőoktatásban a kreditek száma, rendkívül sok egy-két kredites tantárgy van, ami a hallgatói terhelésben is

problémát okoz, a nemzetközi összehasonlításban is – mert a nemzetközi szintéren ez igazából nem jellemző -, ugyanakkor a vizsgaszámban is jelentős terhelést, időnként túlterhelést jelent a felsőoktatási hallgatók számára, ezért itt bizonyos szabályokat, korlátozásokat kellene bevezetni. Itt olvashatják a tisztelt tanács tagjai az előterjesztésben. Ez a 10-20 százalékos arány, ha lefordítom, praktikusán 3-6 kreditet jelent. Ezen kívül a tanórák és a konzultációk arányának a meghatározása szerepel még a kormányrendelet tervezetében. Ez a kredittel kapcsolatos rész.

A felvételi eljárással kapcsolatos részben – a kollégák nyilván tudják, tapasztalták saját maguk, tanítványaik, esetleg újságokban olvasták, hogy rendkívül nagy vita bontakozott ki az utóbbi időszakban a felsőoktatási oldal részéről, hogy felkészültek, nem felkészültek, miért nem felkészültek a felvett hallgatók, hogyan lehetne szabályozni, hogy felkészültebbek legyenek a felsőoktatásba felvételt nyert fiatalok és kevésbé fiatalok. Eddig, 2009-ig a 400+80-as pontozási rendszerben 160 pont volt az a minimum, amivel be lehetett kerülni a felsőoktatásba. Már egy korábbi döntés alapján – erről már kormánydöntés született, minden fiatal tudja, akit érint – 2010-től 200 pont lesz az a minimum, amivel az idej, most kezdődő felvételi menetben felvételt lehet nyerni. Ugyanakkor nagyon sok egyetemvezető, Rectori Konferencia stb. javasolta, hogy ez még mindig nem elég, és emeljük még jobban a bejutási küszöböt. Így született az a javaslat, hogy 240 pont legyen a minimum 2012-től. A 240 ponttal párhuzamosan javasoljuk, hogy a többletpontok rendszere is módosuljon: 80 helyett 100 többletpontot lehet szerezni a javaslat szerint: egy emelt szintű érettségiért 50-et, tehát a 100 pontot meg lehet szerezni két emelt szintű érettséggel.

Ami a szándék – a mellett, hogy a kevésbé felkészültek ne tudjanak bekerülni a felsőoktatásba -, hogy ösztönözzék az emelt szintű érettségi letételére a fiatalokat. Ha matematikailag nézzük, egyszerűen ki lehet számolni, hogy igazából az éri meg a jelentkező oldaláról, ha csinál emelt szintű érettségit, mindenféle adminisztratív kényszer nélkül. Ha kiszámolja, gyakorlatilag akkor tud biztosan vagy biztosabban bekerülni a felsőoktatásba, ha emelt szintű érettséggel jelentkezik.

A 240 pontba – csak mondom – beleszámít az emelt szintű érettségiért kapott többletpont, tehát egy gyengébb emelt szintű érettségi, plusz a többletpont matematikailag is azt mutatja, hogy eléri a 240 pontot.

Még egy mondat ehhez. Ha valaki mindenben közepes tanuló, és a két érettségi tárgy, ami szükséges a felvételihez, 50 százalékos és középszintű, akkor nem éri el a 240 pontot. Ez tehát úgy van bekalibrálva, hogy azzal még nem. Tehát 50 százaléknál jobb eredmény, vagy 11-12. évben közepes osztályzatnál jobb eredmény szükséges, hogy elérje a 240 pontot. Ebbe a nyelvvizsga-többletpont nem számít bele – csak tájékoztatásul mondom.

Köszönöm szépen a lehetőséget, ennyit szerettem volna kiegészítésként elmondani.

ELNÖK: Köszönöm az előterjesztő képviselőjének. Most még egy kísérletet teszek, hogy megadjam a szót a szakmai oldalnak.

DR. DOBOS KRISZTINA: Köszönöm szépen a szót.

Első megállapításunk, hogy azokra az igen komoly kérdésekre, hogy a felsőoktatás minőségét mivel lehet javítani, illetve a közoktatás és a felsőoktatás kapcsolata, ez az előterjesztés nem ad választ, bár bizonyos kérdésekben megpróbálja.

Először a felsőoktatást mondanám, aztán Merkl Hilda kolléganőm ki fogja egészíteni.

Nem teljesen világos ez az egész számú kredit, hiszen az általam ismert felsőoktatási intézményekben eddig is általában egész számú krediteket adtak, nem volt olyan, hogy 1/3 vagy

5/12 a kredit értéke. Azt a megfogalmazást tehát, hogy itt egész számú krediteket kell ez után adni, nem látjuk teljesen indokoltnak.

Olyan tantárgyhoz lehet rendelni a (6) bekezdés szerint, amelynek minősítése ötfokozatú vagy háromfokozatú skálán, érdemjeggyel történik. A háromfokozatú skálán adott jegyeink általában nem érdemjegyek, hanem a megfelelt, nem megfelelt vagy kiválóan megfelelt. Itt valószínűleg csak fogalmazásbeli probléma van, de ezt érdemes lenne megnézni.

Hogy ma sem átjárhatóak még ma sem az egyetemek, és hogy hiába van kreditrendszer, bizonyos tantárgyakat más felsőoktatási intézmény nem fogad el, sajnos, ezzel, azt gondolom, nem fog megoldódni. Sokkal inkább a tartalmi kérdések egyeztetése lenne szükséges.

Egy jó szándékot vélünk fölfedezni, de nem látjuk, hogy valóban hatással lesz-e.

Helyesnek tartjuk, hogy a vizsgák száma maximálva van, hiszen az lehetetlen, hogy egy vizsgaidőszakban 10-15 vizsgát tesz le egy hallgató, képtelenség felkészülni. Nyilván - abszolválja- mi is voltunk hallgatók, tudjuk, hogyan. Miután azonban nincs haladási követelmény, akkor is továbbhalad, hogyha bizonyos vizsgákat nem tett le, ennek következtében ugyanúgy elő fog állni, hogy adott vizsgaidőszakban nyolc-tíz vizsgát le kell tennie, hiszen az elmaradt vizsgáit is le kell tennie.

Én tehát azt gondolom, ezek jó szándékú dolgok, de igazából semmiféle minőségi hatással nem lesz.

A kontakt órák száma csökkent az egyetemeken, minden egyetem erre törekszik. Ez nem lenne olyan nagy baj, hogyha lennének konzultációk. Azonban a konzultációt, miután a rendelet nem rendelkezik róla, a legtöbb egyetem nem tudja beszámolni az óraterhelésbe, pedig jó lenne, hogyha a diákokkal személyes vagy kiscsoportos foglalkozás, konzultáció lenne. A rendeletben azonban maga a szó sem szerepel, tehát erre nem lehet hivatkozni.

Nagy kérdés, hogy a válságkezelő programnak miért is része, hogy most így gondoljuk, ha csak nem azt reméljük, hogy ezzel növekszik az egyetemi oktatás színvonala.

Az emelt szintű érettségi kérdése a másik rész. Szeretném javasolni – ez nem a mai ülésünk témája -, hogy jó lenne áttekinteni, hány milliárd forintot költöttünk a közép- és emelt szintű érettségi kifejlesztésére, működtetésére, és ez valóban hatékony volt-e. Úgy véljük, nagyon sok pénzt költöttünk erre, nagyon sok energiát áldozott rá a közoktatás, de a hatékonysága erősen megkérdőjelezhető.

Hogy 40-ről 50 pontra emeljük az emelt szintű érettségiért kapható plusz pontszámot, azt gondolom, semmit nem jelent. Ez 2 százalékos emelés. Nem fogja ösztönözni a hallgatókat. Ha a határ-haszon elméletet nézi a hallgató – márpedig miért ne gondolkodna logikusan –, ez pontosan olyan, hogy ha 2 százalékkal megemelem az egészségtelen tej árát, még egyáltalán nem biztos, hogy mindenki az egészségesre fog áttérni, hiszen észre sem veszi. A 10 pont nagyon kevés. *(Bakos Károly: Huszonöt százalékos emelés van.) A négyszáznyolcvan ponthoz képest? (Bakos Károly: A nyolcvanhoz képest.) A nyolcvanhoz igen, de a négyszáznyolcvanhoz számolja a diák.*

Ami emelni fogja, hogyha kötelezővé tesszük az emelt szintű érettségit. Ez igen, ez egy komoly kérdés. Az a kérdés – és itt egy nagyon fontos kérdést kell feltenni –, hogy fel vagyunk-e készülve erre. A közoktatás kap-e ezért pluszforrást, a tanárok kapnak-e megfelelő felkészítést, hogy most már nem az tesz emelt szintű érettségit, aki éppen szeretne, hanem minden diák – mondjuk az érettségiző diákok 80 százaléka - emelt szintű érettségit fog tenni, miközben mindannyian tudjuk, hogy a középiskola a középszintű érettségire készít fel, és csak plusz órával, plusz fakultációval lehet az emelt szintű érettségire felkészíteni.

Ha most azt mondjuk, hogy az elkövetkező évben jelentősen csökken a közoktatás finanszírozása, akkor nem szakszervezeti funkcionáriusként, de mégis megkérdezem, hogy csökkenő finanszírozás mellett hogyan gondolunk többletmunkát adni a közoktatásnak. Mert ez egy lehetetlen dolog, hogy ezt feltételezzük.

A másik kérdés, hogy ha emelt szintű érettségit tesz a diák, akkor milyen tantárgyakból tehet – és ere a felsőoktatás már megtette a megfelelő rendelkezését a felvételi eljárásról szóló rendeletben, de a közoktatásban még nincs meg a szabályozás, hiszen korábban, ha úgy tetszik, azt mondtunk, elfogadhatatlan az a szabályozás, amit a közoktatási törvény módosítása tett. Én itt egy kis összhangbeli problémát is látok.

Ha most kötelezővé tesszük a felsőoktatási belépéshez az emelt szintű érettségit, jó lenne, ha feltennénk azt a kérdést is, hogy bevált-e az emelt szintű érettségi, milyen problémák jelentek meg. Ennek az előzménye, ha úgy tetszik, nincs az előterjesztésben, de nem is láttunk olyan vizsgálatot, ami ezt a kérdést fölvetette.

A másik oldalon pedig szeretném hangsúlyosan elmondani: nem lehet azt mondani, hogy nincs költségvetési hatása és nincs hatása a közoktatásra, ugyanis nagyon komoly feladatbővülése lesz a közoktatásnak, ha ez a rendelet hatályba lép. Ezt tessék szíves lenni kidolgozni, finanszírozni, illetve azokat a továbbképzéseket finanszírozni, amik alkalmassá teszik a tanárokat, hogy felkészítsenek az emelt szintű érettségire.

Összességében azt gondolom, az előterjesztés jó szándéka nem kérdőjelezhető meg olyan értelemben, hogy problémára akar választ adni, azonban azt kell mondani, hogy az igen mély problémára nagyon felszínes választ ad.

Merkel Hildának átadnám a szót.

KÓRÖSINÉ DR. MERKL HILDA: Köszönöm szépen a szót.

Először is a vezetői összefoglalóval kapcsolatban szeretnék két dolgot megemlíteni. Az a) pontban az áll, hogy ha a ponthatárt a mostani 200-ról 240 pontra emeljük, ezt az eredményt legalább két erős közepes eredményű érettségivel lehet elérni. Nem tudom, mit jelent az „erős”. A közepes az közepes. Ezt a fogalmat így nem lehet használni.

Aztán a 2. pont b) részében az utolsó mondat teljes egészében érthetetlen, azt hiszem, ezt meg kellene nézni: „A hallgatói egyéni tanulást segíti, ha ezen időkeret arányára a kormányrendelet folytán az intézményi szabályozás rendelkezést tartalmazzon...”.

Rátérve a kormányrendelet-tervezetre:

Üdvözljük a szabályozási szándékot. Valóban szükség van rá. A kreditek számával kapcsolatban mindenképpen. Az ekvivalenciát, a mozgásteret, mobilitást valóban erősíti, mert külföldön nem lehet ilyen egy-két kredites tárgyakat találni. A probléma, hogy a kreditszám növelésével a tartalom, a tárgy súlya szintén tartson lépést, mert ez nagyon fontos. A 3-6 kredit, ez a 10-20 százalékos emelés valóban indokolt.

Mindazonáltal a probléma alapja valóban a bejutás. A felvételit váltotta vagy váltaná ki az emelt szintű érettségi. Az első idők tapasztalata nagyon elgondolkodtató – én most a bölcsészkarokról beszélek. Rákényszerülünk, hogy szinte felzárkóztatást végezzünk az első és sokszor a második félévben is. Hogy ez a középiskola hibája, az érettségi vagy a felvételi hiánya, nem tudjuk elemezni. Egy biztos: a felvételi profilaktikusabb képzést jelentett, és nagyon komolyan készültek a hallgatók azokra a szakokra, ahová a jelentkezésüket beadták. Valamit ezért tenni kell. Én is azt javasolnám, amit Dobos Krisztina mondott, tehát hogy az emelt szintű érettségi szükséges a felvételihez. Hogy a minőségi munkát biztosítva láthassuk, erről nem lehet

lemondani. Hogy az egyetem ezt hogy oldja meg, hogy a normatíva, a létszám és a támogatás hogyan alakul, ez mind-mind gazdasági kérdés, amit más szintereken kell megoldani. Azért maradtak az egyetemek többségükben a kétszintű érettségi elfogadása mellett, mert így lehetett azt a létszámot biztosítani, amelynek a normatív finanszírozási háttere az egyetem működését biztosította. Ezt más szinteken kell megoldani tehát.

Hogyha az a felvételi anyag, amit a diákok korábban megtanultak, az emelt szintű érettségivel részben pótolható, mindenesetre az egész tananyag átgondolása szükséges lesz, ha ez így megy tovább. Ez majd az egyetemek dolga lesz, és előbb-utóbb az MA-képzésre is rányomja a bélyegét, tehát minden csúszik-késik. Ez a szakmaiság szempontjából rendkívül veszélyes történet. Az MA-ra a jelentkezők nagyon-nagyon alacsony számúak. Ez megdöbbentő, elszomorodtunk, hogy tulajdonképpen kevesebben jelentkeznek MA-ra, és nem elsősorban azok, akiket gondoltunk – de ez zárójel, és egy szak tapasztalata, amit elmondtam.

Ahol a minőséget emelni lehetne – és ezt nagy örömmel üdvözljük –, az a konzultáció. A kérdés, hogy a konzultációt hogy érti a minisztérium. Nagyon hálásak lennénk, ha erről Bakos úr beszélne, ugyanis az egyéni konzultáció – még ha meghatározott időkeretben, akár 45 vagy 30 perc, kéthetenként, nem tudom – nagyon sok pozitív eredményt hozhat. A csoportos konzultáció is jó, de itt már egy kicsit nehezebb a feladat, hiszen szerteágazó kérdésekkel és kutatási területekkel jönnek a hallgatók – ez különösen az ötödik-hatodik félévben lenne nagyon indokolt. Zárójel: mit jelent ez a tanár számára? Hogyan finanszírozza majd az egyetem a tanárnak ezt a minőségi foglalkozást a diákokkal? Mindenesetre ez ellensúlyozni tudná bizonyos értelemben azokat a lemaradásokat, hiányosságokat és az utolsó szakaszban valóban egy intenzív szakmai képzésre adna lehetőséget. Ezt sok helyen már tapasztaltam, bizonyos értelemben magam is csinálom, minden finanszírozás nélkül – de nem szeretnék hősként feltűnni ebben a közegben. *(Közbeszólásra:)* Nem értik az MA-t, bocsánat: ez a mesterképzés. Hat félév az alapképzés *(Novák János: Értjük, csak szeretjük, ha magyarul...)*, utána a mester, aztán pedig a doktori képzés – de arról most nem beszélünk.

Mindenképpen üdvözlendő ez a része. És ha meg lehet erősíteni ezt a konzultációs dolgot, ebben látok potenciált, ami perspektívában is reményt ébreszt.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A szakmai oldal nem kíván már hozzászólni?

DR. DOBOS KRISZTINA: Befejeztük, köszönjük.

ELNÖK: Akkor megadom a szót az országos pedagógus szakszervezetek szóvivőjének.

SZABÓ ZSUZSA: A munkavállalói oldalról köszönöm szépen a részletes beszámolót a szakmai oldalról. Azt gondolom, mindenképpen támogatható az összes szakmai felvetésük.

Szeretném hangsúlyozni, a mi oldalunkról a jó szándékot feltételezzük, mely szerint a minőség irányába elmozdulás érdekében történik a dolog, de szeretném felhívni ugyanakkor a figyelmet arra, hogy ez jelentős feladatbővülés a közoktatásra nézve, és teljes mértékben támogatom a szakmai oldalt. Hangsúlyoznám, hogy ennek a forrását, a fedezet finanszírozását feltétlenül várjuk és kérjük mellé, mert egyébként nem hiszem, hogy megoldható az elgondolás. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kíván-e még a munkavállalói oldal hozzászólni? Megadom a szó Kerpen Gábornak.

KERPEN GÁBOR: Nagyon köszönöm. Három dolgról szeretnék beszélni.

Kérdésként tettem volna föl, de a bevezető kiegészítésben meg is kaptam a választ, hogy hogy igazodik ez a tegnap elfogadott törvénymódosításhoz. Úgy, hogy abba az irányba tolja el a rendszert, tehát az emelt szintű érettségi irányába. Az én személyes pedagógusi attitűdömhöz nagyon közel áll, hogy minél nagyobb és szélesebb körű tudással rendelkezék, aki a felsőoktatásban részt vesz.

Aláhúzom, hogy a szakmai, illetve a szakszervezeti oldalról elhangzottakat nyomatékosítanám: elfogadhatatlan lenne, teljes mértékben elfogadhatatlan lenne, hogyha ehhez nem járulna többletfinanszírozás, mert ez lehetetlen helyzetbe hozhatja a diákokat, akiknek nem lesz módjuk adott intézményben az emelt szintű érettségit megszerezni, ha nem jut erre személyi, tárgyi és finanszírozási többlet. A jelenlegi rendszer ugyanis – különös tekintettel a folyamatos forráskivonásra – nem alkalmas erre. Elfogadhatatlan tehát, ha ehhez nem járul többletfinanszírozás és többletmunkaerő biztosítása.

Nagyon örülök, ha itt végre egy kapcsolódó dokumentum mentén beszélhetünk a felsőoktatásról, de azt kérdezném, vajon ezt a jogszabálytervezetet hogyan véleményezte a hallgatói önkormányzat, illetve a Felsőoktatási Tanács, ha már véleményezte. Mi erről az ő véleményük?

A szakmai oldalnak messzemenően igaza van abban, hogy az alapképzés, a közoktatás, illetve a felsőoktatás kapcsolatát önálló napirendi pontban kellene elemezni, hiszen egyrészt ezer szálon kapcsolódnak, másrészt nyilvánvaló, hogy nem lehet toldozgatásokkal-foldozgatásokkal rendbe tenni. Azt javaslom, hogy a Közoktatás-politikai Tanácsnak legyen egy olyan napirendje a jövő évben, amelyik éppen a közoktatás és a felsőoktatás kapcsolatáról szól.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kíván-e még a szakszervezeti oldal hozzászólni?

MENYHÁRT PÁL: Nem tudom, tehetek-e egy kiegészítést.

ELNÖK: Igen.

MENYHÁRT PÁL: Én szakmai szempontból szeretnék szólni. Igazából az általános iskola 1-4. osztályig fejleszt, az 5-6. osztály szinten van, a 6-7. osztálytól rohamosan csökken a 8. osztályig. A középiskola 9-10-ben fejleszt, vagyis felzárkóztat – ugyanúgy, mint ahogy most elhangzott az egyetemről –, és a 11-12. osztályban éri el, hogy középszintű legyen, ráfejelve az érettségire. Nekem az a problémám, hogy ezt tíz év alatt lehetne megoldani, nem pedig most, hogy a középiskola elérje azt a szintet, amit 2000-től kérnek. Most van 2009., de erre még tíz év kellene.

Én most azt mondom, hogy a hátrányos helyzetű, az sni-s tanuló, a gyengébb stb. soha nem fog bekerülni az egyetemre. A bachelor képzésre kerüljön be a gyerek, ahogy bekerül, teljesen mindegy, milyen színvonalon, és amikor a mesterképzés következik, miért nem tesznek oda egy mércét? *(Többen: De van!)* Miért nem erősebb az a felvételi? Amikor már az egyetem is felzárkóztat – ezt halljuk, most már nem csak szakmából kell neki felzárkóztatni, hanem most

már nevelnie is kell... Eddig azt mondtuk, hogy az első éves egyetemistát, főiskolást nem kellett nevelni, de sajnos, a középiskolából kikerült tanulót már nevelni is kell. Én tehát azt tartanám jobbnak, hogyha hosszabb távot engedélyoznánk a középiskolának a felzárkózáshoz. Ahogy Dobos Krisztina is mondta, igazából padlón van. Hiába mondjuk, hogy 2000-től robbanásszerű a változás. A szövegértés és a matematikai gondolkodás még mindig nincs a helyén. Én például négy éve nem tudom elérni, hogy szignifikánsan emeljem a középiskolában – nem a szakiskolában, mert a szakiskola ráadásul emelte is, ugyan átlag alatt. A középiskola nem képes, csak a kiváló középiskolák.

Köszönöm szépen, csak ennyit szerettem volna mondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kíván még a szakszervezeti oldal hozzászólni? *(Nincs ilyen jelzés.)* Megadom a szót a szülői oldalnak – Simonné Toldi Ágnes kérdez.

SIMONNÉ TOLDI ÁGNES: Köszönöm szépen a szót.

Az emelt szintű érettségi bevezetése előtti időszakban a szülői oldal többsége nem támogatta az emelt szintű érettségi bevezetését. A bevezetés óta évről évre csökkent az emelt szintű érettségire jelentkezők száma. Az előterjesztésben szerepel egy olyan mondat, miszerint a válságkezelő program teszi szükségessé, hogy minden kényszerítő eszköz nélkül az emelt szintű érettségire ösztönözzék a közoktatást. Megint ott tartunk, mint jó néhány évvel ezelőtt, hogy a felsőoktatás diktál a közoktatásnak, ugyanakkor véleményünk szerint nem mondható válságkezelő programnak, mert többletfeladathoz többletforrás lenne szükséges.

Miért gondolja úgy a felsőoktatás, hogy kötelezővé akarja tenni az emelt szintű érettségi bevezetését?

Köszönöm és átadom a szót.

ELNÖK: Illetve én adom át levezető elnökként Péli Lajosnének, mert röviden én is szeretnék hozzászólni.

(Az ülés vezetését Péli Lajosné veszi át.)

KESZEI SÁNDOR: Egy kérdésem lenne mindjárt az elején, hogy miért Hiller István miniszter úr írta alá a kormányrendeletet. Nyilván mint a kormány tagja, de általában a miniszterelnök feladata ez. Itt most áthárítják a felelősséget ebben a fontos kérdésben?

AMBRUS ISTVÁN: Az előterjesztő írta alá, nem a kormány.

KESZEI SÁNDOR: Ez kormányrendelet.

AMBRUS ISTVÁN: A végén az lesz belőle.

KESZEI SÁNDOR: Én nem adtam meg a szót senkinek. Kérdést tettem föl – szabad ezt megtennem. Illetve te nem adtad meg a szót...

Kérdést tettem föl, és nem kérek senkit közbebeszélni, mert ez az én véleményem, illetve a mi véleményünk. Tessék tiszteletben tartani. Ha van saját véleménye, adja elő bárki – különben is kérdés volt. Ez volt az egyik fő kérdés – mert fő kérdés! Itt arról van szó, hogy ki a felelős ezért

a felsőoktatási ramazuriért. Az egész egy romhalmaz. Nagyon jól tudjuk, hogy az. Toldozgatják-foldozgatják, jó szándékkal van kikövezve ez az út, de első perctől nem értettünk vele egyet. Többek között a kredittel. Miért voltak egy és két kreditpontok a felsőoktatási intézményekben? Tessék megmondani! Én próbálok választ találni: azért, mert meg akarták tartani azokat a tanárokat, olyan sok tantárgyat akartak létrehozni, hogy ne kelljen elbocsátani, és ezért tönkretettük a gyerekeket. Tárgyaltam felsőoktatási intézményekkel, akik jóhiszeműen elmondták ezt nekem, hogy így van, nem akartak elbocsátani. Van tapasztalatom, mert a gyerekeim is benne voltak: tizenöt tantárgyból vizsgázik akár egy gyerek! Ezt nem lehet teljesíteni.

Nem kell sértegetni a gyerekeket, hogy mennyire felkészületlenek, mennyire nem felkészültek. Nehogy már a felsőoktatási intézmények mondják meg, hogy ezek a gyerekek tudnak olvasni vagy nem! Ha nem tetszik nekik, az első évben miért nem buktatják meg őket? Azért, mert kell a normatíva. Viszik tovább a hátukon a gyerekeket – most meg nyilvánosan sértegetik előttem, a szülői oldal előtt őket, maga a rendelkezés is, a sajtó is. Hát ne sértegetessék! Hogy jönnek ehhez? Tudták 2005-ben, amikor a törvényt alkották, hogy egy-két kredittel mi lesz a következménye? Persze, hogy tudták! Benn akarták tartani a pedagógusokat, és azt akarták, minél több tantárgy legyen, utána minél több gyerek kerüljön be a felsőoktatási intézményekbe. Tudták. Tudták az emelt szintű érettségi következményeit is. Mindenki tudta. Itt is tárgyaltuk. Most négy év múlva kezdünk el itt beszélgetni róla, és ilyen álságos intézkedéseket hozni, amik itt szerepelnek ebben az előterjesztésben? Nem tűrjük! Egyszerűen nem lehet, hogy sértegetik a tanulókat, sértegetik a közoktatást, sértegetik a szülőket, miközben nincs finanszírozva az egész rendszer.

Voltam nagyon sok olyan előadáson, ahol a felsőoktatás összes szereplője ott volt: az FTT, a Rektori Konferencia, az államtitkárok, a MAB, mindenki ott volt. Elismerték, hogy a bolognai rendszerre szükség van, de a magyarországi formája megbukott, és ezért ők a felelősök, az egyetemek. Nem én mondom: ott a jegyzőkönyv, meg lehet nézni. Azt mondták, hogy nem az Oktatási és Kulturális Minisztérium, nem a jogalkotók a felelősök, nem a parlament, hanem maga a felsőoktatási lobby, ezen belül is ezek a szervezetek, akiknek elmondtam a nevét. Egyöntetűen kijelentették, főt van az interneten, meg lehet nézni, hogy ők a felelősök érte. Akkor most miért akarjuk ezt áthárítani a szülőkre, a gyerekekre, a közoktatásra? És ebben segédkezik az Oktatási és Kulturális Minisztérium is, amikor egy ilyen rendeletet élénk tesz.

A szülői oldal nevében kijelentem, hogy mi nem fogjuk elfogadni ezt az előterjesztéstervezetet, sőt, tiltakozunk ellene, hogy ilyen formában, ilyen közvetett úton, megkerülve erősítsék meg az emelt szintű érettségit.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kíván még kiegészítést tenni a szülői oldal? Megadom a szót Novák Jánosnak.

NOVÁK JÁNOS: Köszönöm szépen. Ehhez a problémakörhöz szeretnék én is röviden hozzászólni. Az emelt szintű érettségivel kapcsolatos huzavonát más nézőpontból szeretném megközelíteni. Amikor felmerült az emelt szintű érettségi szükségessége, azon a Közoktatáspolitikai Tanács-ülésen én voltam ebben a témában az előadó. Ha előveszi az oktatási kormányzat, amit ott a szülői oldal javasolt, abból lehet látni a következőt.

Fontos volt, hogy a hallgatók terhelése csökkenjen, mert amikor felkészültek az érettségire, az is egy komoly terhelés volt, és ha több egyetemre akart valaki jelentkezni, mindenhol más volt a követelmény, és akkor volt az az időszak, amikor a korosztálynak nem 10-

15 százaléka, hanem 30-40 százaléka jelentkezett a felsőoktatásba. Most már ennek is fölötté vagyunk. Szükség volt valamilyen változtatásra.

Azzal egyetértettünk, hogy ezen feltételek bekövetkezése esetén valóban szükség van változtatásra, de azt mondtuk, ne legyen kétféle érettségi a középiskolában, csak egyféle, és az érettséginek legyen egy reformja. Ez alatt azt értjük, hogy vegyék ki az iskolák kezéből az érettségiztetést, tehát ne az a tanár érettségiztesse a gyereket, aki tanítja. Legyen összehasonlítható a rendszer. Bizonyos elemei működnek az emelt szintű érettségénél, de azért is javasoltuk, hogy ne legyen kétféle érettségi, mert azt mondtuk, ha az emelt szintű érettségi lesz a feltétele, hogy bejusson valaki az egyetemre – mert akkor nagyon egyértelműen erről volt szó, hogy csak az, semmi más, a gyakorlat viszont nem ezt mutatja. A gyakorlat, hogy az emelt szintű érettségit most valamilyen formában minden körülmények között elkezdik erőltetni. Ennek nem az az oka, hogy ez a rendszer jó, nem az, hogy a középszintű érettségit is meg kell tartani, hanem hogy a középszintű érettségi jelen pillanatban botránnyosan színvonalatlan. Meg kell nézni, hogy milyenek a kétszintű érettségik: ezt az érettségi típust el kellene törölni a magyar közoktatásból, mert tényleg botránnyos. Valóban szükséges valamilyen formában, hogy az egyetemekre ne lehessen bejutni olyan hallgatónak, akik teljesen felkészületlenek, valóban, a felsőoktatásnak és a közoktatásnak valamilyen formában közös nevezőre kellene jutni. Én úgy érzem, ahogy most az emelt szintű érettségi szükségességét erőlteti az oktatási kormányzat, ez azoknak az igazát akarja bizonyítani, akik négy-öt évvel ezelőtt ráerőltették a közoktatásra ezt a kétféle érettségit, ami akkor egy téves elképzelés volt – ezt a gyakorlat bizonyítja, hogy téves volt. Egyszer és mindenkorra tiszta vizet kellene önteni a pohárba. Csak azért erőltetni, hogy igaza legyen egy téves elképzelést előterjesztő rendszernek, azért az neveléses. Ne csukjuk be a szemünket!

Tehát a szülői oldal véleménye szerint az lenne a megoldás, amit négy-öt évvel ezelőtt is hangsúlyoztunk, hogy egyféle érettségi legyen a közoktatásban. Akkor azt a szót használtuk rá, hogy az legyen sztenderd – ezzel az összehasonlíthatóságot akartuk kifejezni, hogy a Fazekasban érettségizett, meg egy egyszerű vidéki iskolában érettségizett gyerek közepes eredménye nagyjából legyen összehasonlítható, bár nyilván nem lesz pontosan egyforma. Ezzel a fajta érettségivel nyugodtan lehetne, hogy az érettségi tételekkel, az érettségi színvonalával akár fölfelé, akár lefelé lehetne úgy nivellálni, ahogy szükséges, hogy kerüljenek be a felsőoktatásba.

Ha most csak a mundér becsülete miatt az emelt szintű érettségit erőltetjük rá a középiskolákra, akkor töröljük el a középszintű érettségit, és nevezzük azt emelt szintűnek – mindegy, minek nevezzük, de egyféle legyen. Azt is meg kell mondani, hogy nagyon sok iskola, rengeteg iskola nem tudja felkészíteni a diákokat erre az emelt szintű érettségire: tanfolyamra járnak, be kell menni iskolákba, tele vannak az iskolák plakátokkal, hogy hová gyere, édes fiam, és akkor fognak fölvenni az egyetemre. Statisztikákat írnak ki, hogy aki hozzájuk megy, az hány százalékot csinál – hát ne süllyedjen már ide a közoktatás, mert ez neveléses dolog, amit támogatni akarunk!

Egy külföldi egyetemre – például német egyetemekre – elmegy egy kitűnő középszintű érettségivel egy magyar gyerek, és fölveszik, azok előtt a német gyerekek előtt, akik lóhosszal előtte vannak. Utána viszont kibukik onnan. Nem nézik, hogy középszint, emelt szint: magyar érettségi, egyszerűen föl fogják venni akármelyik német egyetemre. Ez is szégyen!

Ebben a dologban tényleg rendet kellene csinálni, mert ami itt van, türhetetlen.

Egyébként azon a megbeszélésen, amit Keszei elnök úr említett, többen ott voltunk – én is -, és valóban nagy kár, hogy azt a jegyzőkönyvet nem hozzuk ide, nem olvassuk föl. Ott a

felsőoktatás, és minden szakember beismerte ennek az egésznek a kudarcát, csődjét, és azt, hogy ezért ők a felelősek. Nekem is az a véleményem, hogy ne asszisztáljunk ehhez, és valamilyen formában ebben a kérdésben rendet kellene tenni. Ne vállalja a pedagógus szakma ezt a szégyent, amit mi itt támogatunk!

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a szót az országos diákszervezeteknek.

LÁSZLÓ FERENC: Köszönöm a szót. Az eddig elhangzottak közül a szakmai oldal álláspontját támogatja a diákoldal, a Dobos Krisztina által elmondottakkal egyetértünk.

Amit fontosnak tartunk kiemelni, hogy az előterjesztés, szándékát tekintve, támogatható. Három olyan kérdés merült föl, amely mindenképpen megfontolást érdemel. Az előkészítők illetve a jogalkotók biztosak-e abban, hogy a középiskoláink fel vannak készülve az emelt szintű érettségire felkészítésre?

Ezzel összefüggő másik kérdés, vajon biztosítható-e az esélyegyenlőség a diákok számára. Ez a szó még nem hangzott el, és mi nagyon fontosnak gondoljuk.

A harmadik: mi történik azokkal a diákokkal, akik korábban érettségiztek, és szeretnének bejutni a rendszerbe, vagy ha valaki később meggondolja magát, akkor hogyan...

(Az ülés vezetését Keszei Sándor veszi át.)

ELNÖK: A diákoldalon van-e további?

LÁSZLÓ FERENC: Köszönjük, ennyi.

ELNÖK: Köszönjük szépen, akkor megadom a szót a helyi önkormányzatok érdekképviselői szervezeteinek. Felolvassa most a hozzászólást, vagy inkább ki lesz osztva?

AMBRUS ISTVÁN: Inkább kiosztanám, vagy elküldeném a tagoknak.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Akkor megadom a szót az országos kisebbségi önkormányzatok képviselőjének.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Tisztelt Közoktatás-politikai Tanács! Levettük az Oktatási és Kulturális Minisztérium honlapjáról azokat a grafikonokat, amelyek megmutatják, hogy milyen volt a ponthatárok megoszlása 2008-2009-ben, illetve a felvettek által elért pontszámok. Aztán összevetettük a mostani, készülő tervvel. Ez gyakorlatilag a következő évben maximálisan egy húsz százalékos csökkenést jelent, hogyha minden bejön. Ugyanis, ha megnézzük a grafikont, akkor az alap és osztatlan nappali, államilag támogatott képzéseknél a hallgatók körülbelül 20 százaléka, aki 200 pont alatt van... *(Bakos Károly: Majd válaszolok, ha elnök úr szót ad.)* Úgy néz ki, hogy a jövő évi még nem adja meg a megoldást.

A másik, amit középiskolai igazgatóként is nagyon sokszor fölvetek, hogy egyáltalán mi ez az érettségi. Én egy gimnázium igazgatója vagyok, és tőlünk volt tavaly az az egy szem gyerek, aki 480 pontos felvételt csinált az egyetemre. *(Novák János: Lány volt, nem gyerek!)*

Mielőtt eljöttem, próbáltunk számolgatni. A nagy probléma: mi az, hogy középiskola? Mert miután gyakorlatilag megszűntek a szakmunkásképzők, mindenki középiskolába jár, a populáció legnagyobb része érettségig adó középiskolába jár. Ez annyit jelent tehát, hogy az elmúlt húsz év tapasztalatát összegezve ki merem jelteni: az utóbbi időben mélyrepülésbe kezdett az érettségi. Nálunk 80 százalék fölötti volt a matematika középszintű érettségi teljesítménye, tehát 4,6. Összevetve az országos átlaggal – kijavítottak, hogy nem 3,2 volt, hanem, 2,9 –, ha megnézem, hogy milyen matematikapéldák voltak benne, és mivel lehetett elérni például matematikából ezt a szintet, úgy gondolom, nem kell azon csodálkozni, hogy egy olyan populáció is odakerül, kezében egy úgynevezett érettségi bizonyítvánnyal az úgynevezett felsőoktatási intézményekhez... Azért mondom, hogy úgynevezett felsőoktatási intézményekhez, mert ez önmagát gerjeszti: ha több az érettségiző, több a felsőoktatási intézmény. Nem akarok senkit kiemelni, de nyilván a Corvinus egyetemnek meg ennek-annak-amannak nincsenek olyan gondjai, de valahol ez lecsapódik: valamelyik főiskolai, illetve egyéb felsőoktatási szinten lecsapódnak ezek a gyerekek, akiket fölvesznek. Kénytelenek fölvenni, mert a felsőoktatási intézmények egzisztenciája forog kockán. Megpróbáljuk egy kicsit befolyásolni azzal, hogy az emelt szintű érettségi... Kérem, ennek az emelt szintű érettséginek már csak az emlegetése is kétféle érzelmeket vált ki a középiskolákban. A gimnáziumban ez annyit jelent, hogy tőlem a tantestület 80 százaléka elmegy érettségiztetni egy szorgalmi idő kellős közepén, amikor a kicsik még ott vannak, és őket tanítja. Szeretném előrevetíteni még egyszer, hogy én bérgazdálkodást folytatok. Ez annyit jelent, hogy a kedves kollégám kérhet tőlem fizetés nélküli szabadságot arra, hogy elengedjem – de nem szívesen engedem el, mert nekem ott a tanítás, miközben ő ez alatt másutt végez munkát. Ez benne van a tanév végén, amikor javítások vannak, a szülők reklamálják, hogy a gyerek miért nem javíthat az utolsó időszakban: mert nincs ott a tanár, mert érettségiztet. *(Keszey Sándor: Ez ifjúság elleni büntetés!)*

A másik része, hogy olyan hihetetlenül nagy különbség van az emelt szintű érettségi követelményrendszere és a középszintű érettségi követelményrendszere között, hogy a gyerek elkezd számolni. Tessék elhinni, hogy a klasszikus értelemben vett középiskolákban sem választják – a gimnáziumokra gondolok –, mert azt mondják, bőven kilencven százalék fölé megyek. Ha ezt összevetem ezzel, úgy gondolom, ez a tíz pont még mindig nem lesz elég, ha csak valamilyen olyan dolgot be nem vezetünk, ami megoldja.

A magyar középfokú oktatást kellene először is rendbe rakni. Tudomásul kell venni, hogy a gyerekek jelentős része képtelen elsajátítani az érettségihez szükséges tananyagot. Ebből nem az következik, hogy ki kell buktatni, hanem létre kell hozni azt az iskolai képzést, amelyik átjárható, de annak a gyerekeknek is sikerélményt ad, és nem hozza olyan helyzetbe sem a tanárt, sem a diákot, hogy megalkudjanak kettes vagy hármásban, ami mögött az égvilágon semmi nincs. Utána jön vissza az egyetemről, hogy olyan gyerekek kerülnek ki, akiknek értő olvasási problémái vannak, és ezek kerülnek be a felsőoktatásba. A kérdésem: milyen felsőoktatásba? És ezek az iskolák milyen joggal adják azt az érettségig, amit én adok? Mi joggal nevezi azt az érettségig érettséginek?

Nem akarok visszautalni, de kell hogy legyen Magyarországon egy olyan középfokú oktatás, amelyik a kulcskompetenciákat nagyon megerősítve felkészíti a gyereket arra, hogy szakmát tanuljon. Most már észrevették, az már nem megy, hogy együtt az érettségi meg a szakma. Azelőtt érdekes módon ment. Voltak egészen elit szakközépiskolák. Most már nem megy, most már két év utána. De ha három év a főiskola, és elhitetik a gyerekekkel, hogy ő leérettségizett – nem lát mást, csak azt látja, mert olyan közegben van –, nyugodtan jelentkezik

arra a főiskolára, az a főiskola pedig anyagi okok miatt végigcipeli magával a harmadik év végéig, és ad neki egy olyan diplomát, amivel semmit nem tud kezdeni.

Még egyszer összefoglalva, én úgy gondolom, először is a középfokú oktatást kellene rendbe tenni, aztán meghatározni, mi az, hogy érettségi, mert nem biztos, hogy a középfokú oktatásnak feltétlenül érettségi vizsgával kell zárulnia. Befejezte középiskolai tanulmányait, utána lehessen mindenféle plusz dolgokkal érettségi vizsgát tenni – most is lehet emelőt, ilyen, olyat, amolyan –, de az érettségi vizsgának legyen meg. Egy érettségi vizsga legyen, de az tisztességes!

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ez volt az oktatáspolitikai, ez a Közoktatás-politikai Tanács feladata, hogy ilyen hozzászólások hangozzanak el. Elnézést kérek...

CSIKÓS ÁRPÁD: Bocsánat, elnök úr, a kisebbségi oldal még szólni szeretne!

ELNÖK: Bocsánat, tessék parancsolni!

CSIKÓS ÁRPÁD: Köszönöm szépen, elnök úr. Először is elnézést kérek, hogy nem tudtam a kezdetektől itt lenni, de egy másik megbeszélésen voltam, ami egy picit csúszott.

Csodálkoztam, hogy nem nagyon emelte ki senki az esélyegyenlőség jelentőségét, a diákoldalt kivéve. *(Menyhárt Pál: Meg én!)*

Elégé csodálkoztam, hogy az előterjesztő megbízásából eljáró személy azt adta elő, hogy a felsőoktatási intézménybe bekerülés esélye akkor áll elő, ha legalább két tárgyból emelt szintű érettségit tesz az illető. Az van az anyagban is, hogy közepessel vagy hasonló jeggyel már nem lehet bekerülni. A szülői oldalról nagyon helyesen mondták, hogy különböző technikákat alkalmazva lehet csak az iskolák túlnyomó többségében emelt szintű érettségre szert tenni, többek között, hogyha tanfolyamokon veszek részt stb. Könyörgöm, azoknak a szülőknek a jelentős része, akiknek a gyermeke halmozottan hátrányos helyzetű vagy csak hátrányos helyzetű, miből, hogyan tudja finanszírozni? Most rákényszerítünk a rendszerre egy újabb nehezítést. Gondoljunk bele, hogy a cigány származású gyerekek főiskolai részvételi aránya körülbelül 1 százalék. Ha ezt a rendszert beléptetjük, borítékolom, hogy ez visszacsúszik 0,5-re, 0,2-re. Egészen biztosan az a cél, hogy ezeket a gyerekeket távol tartsuk a felsőoktatási intézménytől, vagy olyan pluszokat, segítséget tudjunk nyújtani, ami alapján nagyobb számban tudnának részt venni a felsőoktatásban.

Teljesen igazuk volt, akik azt mondták, pluszfeladatot kap az oktatási intézmény, miközben a kereteket meg csökkentették. Ez tényleg egy feloldhatatlan ellentmondás, nem is igazán értem, hogyan gondolták megoldani. Ha többletfeladatot kap, illene többlettámogatást is kapni az iskolának, sőt, az ügyben eljáró tanárnak is.

Én tehát nem igazán látom az esélyegyenlőség biztosítását, sőt, azt látom, semmilyen szinten nincs az esélyegyenlőség biztosítva ebben a rendszerben. Ha látok bármilyen garanciát rá, azt mondom, próbáljuk meg, de ebben az előterjesztés-tervezetben, a kiegészítésekben sem hallottam olyat, ami számomra elfogadhatóvá tenné.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm a hozzászólást. Ha nincs további az oldalon, megadom a szót a nem állami, nem önkormányzati fenntartók képviselőjének.

BAJZÁK ERZSÉBET: Azt hiszem, hogy az elmúlt jó háromnegyed órában a középfokú és a felsőoktatás állapotának – mondhatnám úgy is, hogy súlyos betegségének – olyan tünetegyütteseit sorolták fel a különböző oldalon hozzászólók, amikről nagyon-nagyon mélyen kell elgondolkozni, nyilván nem ezen a szinten, hanem az oktatásirányítás szintjén, valamint a felső- és a közoktatás reformjának előkészítése szintjén. Egyébként minden más, ami történik, csak ideig-óráig szóló – mondhatnám: látszat – intézkedés vagy szépségflastrom, mert ez nem tudja az alapvető betegségeket és kórokat orvosolni, rendbe hozni.

Nagyon sok minden elhangzott az érettségi létéről, szükségszerűségéről, a feladatától kezdve az emelt és középszintű vagy a kétszintű érettségi koncepciójáig. Azt gondolom, nagyon sok pozitívum volt ezekben az alapkoncepciókban, mikor elindultak, mint ahogy nyilván a felsőoktatás átalakításában is. Újra meg újra vissza kell térnünk ahhoz, hogy egy megfelelő finanszírozás, megfelelő alapellátás nélkül nem lehet sehol színvonalat elérni. Ez érvényes a közoktatásra és érvényes a felsőoktatásra is.

Azt hiszem, a tanács minden oldala nevében is megfogalmazhatom: azt szeretném kérni, hogy a megfelelő intézkedések a megfelelő fórumokon induljanak el. Azt gondolom, a közoktatás részéről és a felsőoktatás részéről is az okos és előremutató, valóban a színvonal emelése felé mutat reformoknak, átalakításoknak az előkészítésében, véleményezésében mindenki örömmel részt fog venni, hozzá adva a szakmai tudását.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kíván még az oldal észrevételeit tenni? *(Nincs ilyen jelzés.)* Köszönöm szépen.

Akkor befejeztük a hozzászólások első körét – remélem, lesz egy második is. Megkérem az előterjesztő képviselőjét, fejtse ki véleményét, válaszoljon a kérdésekre.

BAKOS KÁROLY: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Tanács! Köszönöm szépen a lehetőséget. Nagyon sok észrevétel, nagyon sok kérdés hangzott el. Nem abban a sorrendben és nem egyenként, hanem összefoglalva próbálok válaszolni rájuk.

A kredittel kapcsolatosan köszönöm az észrevételeket. Volt egy alapvető probléma a felsőoktatási törvényben. Valahol az elején szerepel, hogy egy félév 300 tanórából áll. A törvény végén, az értelmező rendelkezéseknél ott van, hogy a tanóra magába foglalja a kontakt órát, a konzultációt, a szakmai gyakorlatot stb., tehát sok mindent. A kettőt nem mindig kapcsolták össze a felsőoktatási intézmények, amikor csinálták a szabályzataikat. A kormányrendeletnek ez a része azt mondja, hogy szabályzatot kell csinálni, végig kell csinálni – oktatókkal, szenátussal, hallgatói képviselőkkel -, tisztázva, hogy mennyit kell ott ülni, mennyit kell kontakt órán tölteni, mennyi a konzultáció, tanári terhelés, hallgatói terhelés oldaláról. Itt ez a szabályozás egyszerűen azt mondja, hogy tessék szabályozni, megvitatni szakmai testületeknek, egyetemi vezető testületeknek – ahol ott ül a hallgatóság is –, és tessék eldönteni. A kettőt nem mindig olvasták egybe a tisztelt kollégák.

Ugyancsak fölmerült a kérdés, honnan jöttek az egykredites tárgyak. Intézményi autonómia, nem szólt senki bele, hány kreditesek a tantárgyak. Ebből úgy tűnt – most már egypár év tapasztalata -, hogy ez nem volt teljesen jó ennyire szabadon, ezért születik egy javaslat, egy korlátozás. De az is benne van – a kollégák láthatták –, hogy természetesen eltérő lehet, tehát általános legyen ez a 3-6 kredit, de lehet eltérés is.

Megint csak az, hogy szabályozni minimálisan, de kell, mert a nem szabályozásból is származhatnak problémák.

A kredittel kapcsolatban ez volt a két nagyon fontos dolog.

A felvételi eljárással kapcsolatban semmiféle minősítése a dolognak nem hangzott el, én se mondtam ilyet, senkit nem minősítettem. Itt elhangzott, hogy a közoktatás nem tudja felkészíteni az érettségre – ilyesmi nincs az anyagban.

Egyet szeretnék elmondani. Az emelt szintű érettségi nem arról szól, hogy van egy aktus egy adott pillanatban, csinál valaki egy emelt szintű érettségit. Az emelt szintű érettségre felkészítik – kötelesek felkészíteni – a közoktatási intézmények a tanulókat. Én felsőoktatási ember vagyok, de tudom: ma is érvényes, hogy minden középiskola köteles a négy kötelező tárgyból plusz kettőből felkészíteni a tanulót emelt szintű érettségre, ha kéri. Ebben a vonatkozásban nincs változás. Annyi a változás, hogy ösztönözni szeretnék, hogy többen kérjék. Nem azért, hogy emelt szintű érettségit csináljanak, hanem hogy nagyobb tudással kerüljenek be a felsőoktatásba. Erről az oldalról a mai napig érvényes szabály, nincs új: 4+2 tárgyból köteles felkészíteni a középiskola. És fel tud készíteni.

A szabályozással kapcsolatban Dobos Krisztina kérdezett. Úgy függ össze a dolog, hogy egy már hatályos kormányrendelet szerint 2011-től csökken azoknak az érettségi tárgyaknak a száma, amiből pontot lehet a felsőoktatásnak számíttatni. A közoktatással úgy függ össze, hogy megszületett az a kormányrendelet, amely kimondja, hogy 2011-től csak ezekből a tárgyakból lehet emelt szintű érettségit tenni. A kettő tehát összefügg.

A parlament által tegnap este elfogadott szabályozás – amire Kerpen úr is utalt – azt mondja, hogy a kormány megmondja, miből lehet emelt szintű érettségit tenni, és az intézmény abból választhat. Így a dolog kerek, a tárgyak száma pedig nem fog nőni, inkább tovább csökken. 2010-ben 160-180 – attól függ, hogyan számoljuk – emelt szintű érettségi tantárgy van, amit lehet csinálni, 2011-től lesz 30-50 körül. 2012-től akár csökkenhet tovább, ha a kormány úgy dönt. A tegnapi parlamenti döntés igazából ezzel összefügg.

Az esélyegyenlőséggel kapcsolatban hadd mondjam el: ebben az anyagban nincs olyan, hogy két kötelező emelt szintű érettségi – ez valami félreértés lehet. A másik pedig: arról szól a szabályozás, hogy jó eredménnyel érettségizzen, akár középszinten. Ha 60 százalék körüli, azzal be fog tudni jutni. Ő eléri a pontszámot. Jó eredménnyel érettségizzen.

Valamelyik kolléga föltette a kérdést, hogy erős közepes... - vagy valami hasonló. Ennek nagyon egyszerű oka van: akiknek a kezébe kerül ez az anyag, azok közül nem mindenki ismeri az érettségi rendszert, hogy az már nem osztályzatról szól, hanem százalékról. És ha én azt mondom, az van az előterjesztésben, hogy kettes érettségi vagy hármás, az nem az igaz. Mert nem az érettségi osztályzata számít ma már a felvételnél, sőt, gyakorlatilag sehol. Azért fogalmaztunk úgy, hogy erős közepes, hogy valahogy a döntéshozók számára is megfogható legyen: itt az 50 százalék körüli, illetve annál magasabb kell. De ha ezt írom, nem mindenki ismeri az érettségi rendszerét, hogy ott százalékok vannak. Ezért van tehát ez.

Természetesen ez előterjesztés, javaslat. A tetején ott van, hogy a kormány álláspontját nem tükrözi, és természetesen nincs ott miniszterelnök úr aláírása – majd akkor lesz, ha a kormány elfogadja. Hiller úr aláírása mint előterjesztő szerepel, sok minden más mellett – ha Keszei úr megnézi, itt van majdnem tíz név, közte az enyém is. Ha a kormány elé kerül, akkor kerül oda a miniszterelnök úr aláírása. Hiller úr az előterjesztő. Egy kormány-előterjesztésnél a miniszter az előterjesztő. Ez tehát azért van benne.

Húsz százalékkal csökken a fölvelt hallgatók száma... Nem pontos így. A magyar felsőoktatás 98 ezer embert vett fel 2009-ben. Ha 2009-ben 200 vagy 240 pont lett volna, akkor lehet számolni, hogy ez hány száz vagy hány ezer ember, de ha tudják a jelentkezők, a fiatalok, hogy nekik 200 pontot kell elérni 2010-ben – esetleg, ha elfogadja a kormány, 2012-ben 240-et –, akkor majd úgy készülnek, úgy tanulnak, úgy vizsgáznak. Tehát nagyon nehéz összehasonlítani.

Én a 100 ezer embert összességében mondom, igazgató úr pedig az alap nappali képzés százalékát nézte – az egy kicsit más.

Volt még egy kérdés a korábban érettségizettekről. A korábban érettségizettek osztályzatai a maximális százalékban vannak átszámolva, tehát az ötös 100 százalék, a négyes 79 százalék, és így tovább. Ha többletpontot akar, bárki tehet szintemelő érettségit, tehát ma is tud működni a rendszer.

Köszönöm szépen, elnök úr, ennyit szerettem volna kiegészítésként elmondani.

ELNÖK: Kíván még az előterjesztő képviselőjében szólni valaki?

AMBRUS ISTVÁN: Én a titkárság nevében szeretnék annyit megjegyezni, hogy említettem Heltai Miklós úr emailjét, amely a következő szöveget tartalmazza. Jelzi, hogy a napirendhez a MÖSZ nevében szeretne véleményt fűzni. *(Olvassa:)*

„A tervezetben szereplő ponthatár-emelések a felsőoktatási felvételek színvonalának helyreállításához szükséges, de nem elégséges lépések. Javaslatunk: egyetemi felvételt csak emelt szintű érettségi letételével vagy a felvételi vizsga visszaállításával legyen lehetséges. Természetesen a kérdés összefügg a felsőoktatás strukturális kérdéseivel, így voltaképpen a két dolgot együtt kellene törvényben szabályozni. Áldott ünnepeket kívánok a KT valamennyi tagjának: Heltai Miklós.”

ELNÖK: Köszönjük szépen a hozzászólást.

Választ kapott-e mindenki a kérdésére? Kíván-e egy második körben valaki még kérdést föltenni, vagy hozzászólni, vagy észrevételt tenni? Megadom a szót a szakszervezeti oldalnak.

KERPEN GÁBOR: Köszönöm az előterjesztőnek, hogy válaszolt a kérdésekre – de annál nagyobb a probléma. Azt hallom megerősítve, hogy nincs itt többletkötelezettség. Jelentem, hogy van. Bár, ahogy hallottuk, Magyarországon a középiskoláknak kötelességük felkészíteni az emelt szintű érettségire, szeretném tudni, hogy az OKM-nek van-e aktuális felmérése, vajon abban a helyzetben vannak-e az oktatási intézmények, hogy ezt nyújtani tudják. Abban a helyzetben vannak-e a fenntartók, hogy ezt finanszírozni tudják? Ahogy el is hangzott, jelentős különbség van a középszintű, illetve az emelt szintű érettségire felkészítés között a jogszabályok szerint.

Megerősítjük tehát, hogy költségvetési kihatásai igenis vannak annak, hogyha teljesíteni kívánjuk a felsőoktatásba bekerülők felkészültségét, akár ilyen módon, ami az előterjesztésben szerepel, és megerősíteni, hogy nagyon fontos lenne, hogy végre legyen az aktuális kormányának érdemi álláspontja arról, hogy a jelenlegi rendszer az általános, a középfokú, illetve a felsőfokú képzés között megfelel-e az oktatás politikájának. *(Megérkezik dr. Sáska Géza.)* Annak felel-e meg, hogy tömegesíteni kell a középfokú, illetve a felsőfokú oktatást, mert ha igen, akkor nem kell szorítani a felsőoktatásba való belépést. Ha pedig az az oktatási politika, hogy nem kell tömegesíteni, hanem a minőséget kell megőrizni minden szinten, a minőséget kell javítani, mind a tudásanyag, mind a kompetencia tekintetében, akkor pedig ez a helyes irány, ami itt van, csak

éppen az egyes képzési szintek kapcsolatában nincs szinkronban. Ezért is megerősítem azt a javaslatot, hogy kell legyen a Közoktatás-politikai Tanácsnak egy ülése az összefüggések kapcsán, legyen egy olyan ülés, ahol az alap-, közép- és felsőfokú oktatás összehangoltságát tárgyaljuk. És ennek része természetesen az érettségi.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Elnök Úr!

ELNÖK: Köszönöm szépen. Parancsolj!

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Nem szándékoztam hozzászólni, de ehhez feltétlenül kell. Szeretném elmondani, pontosan e miatt, a középiskolai oktatás általánossá tétele miatt történik meg az, hogy például míg a gimnáziumokban az utolsó két évben a kötelező óraszám – tehát az iskola által előírt kötelező óraszám – csökken, és a gyerek választhatja az emelt szintű érettségire felkészítő sávokat, órákat, óraszámokat, addig a felsőoktatási intézménybe elméletileg ugyancsak lehetőséget kapó szakközépiskolás gyerekek ott vannak a szakmai előkészítő tárgyak meg az alapóraszám, és tulajdonképpen az ő emelt szintű érettségire való felkészítésüknek határt szab a gyerek óraszama. Ez annyit jelent, hogy míg a gimnazista gyerek akár heti öt vagy uram bocsá nyolc órában fölvehette a matematikát, és fölvehette mellé a fizikát, és ebben az irányban rohan az egyetem felé, addig az ugyancsak középiskolának nevezett szakközépiskolában a gyerek be van szorítva. Ugyanaz az óraszámuk, csak határt szab a törvény, és egyszerűen nem fér bele a szakközépiskolás gyerek óraszámába. Gondolom, van itt szakközépiskolás kolléga is, aki ezt meg tudná erősíteni. Ez tehát szemfényvesztés, hogy esélyegyenlőség. Azzal, hogy a gyerek elindult azon az úton, eleve hátrányba kerül, mert mi van, ha kiderül, hogy nem abban a szakmában akar majd dolgozni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A szülői oldal kíván még szólni.

NOVÁK JÁNOS: A napirenddel kapcsolatban eléggé elkalandoztunk. A hozzászólások rendkívül fontosak, mert valamilyen formában összefügg azzal a problémakörrel, amit ez a napirend feszeget. Nekem is az a véleményem, hogy a Közoktatás-politikai Tanács az egész középiskolai oktatást, a felsőoktatás kérdését tűzze napirendre.

Mondok egy nagyon súlyos mondatot. Ez az egész talán abból fakad, hogy úgy érezzük, a közoktatással és a felsőoktatással kapcsolatban azok a változások, amelyek bekövetkeztek, elég ötletszerűek voltak, nincs bennük koncepció. Ki merem mondani, hogy az oktatási kormányzatnak nincs oktatáspolitikája, és ez ezzel függ össze.

Két kérdésről és egy következményről szeretnék még beszélni. Sokan feszegetjük, hogy a közoktatásban mik a problémák. Valóban a társadalomnak sokkal nagyobb százaléka végez középiskolát, mint korábban, és nem tudom, hogy ezt vissza lehetne-e fordítani, vagy szükséges-e. Valamikor volt a négy elemi, aztán hat, és így tovább – most a középiskola elvégzése már egy olyan követelménynek tűnik, amit nehéz lesz visszafordítani. Ezzel kapcsolatban, hogy a színvonal emelkedjék, elég sokat járok az iskolákban, és úgy érzem, itt amíg a bölcsészkarra olyan pontszámmal lehet bejutni, ahogy jelenleg, igazából nem lesz komoly változás. Nem csak a játékosoknak kell jó képességűnek lenni, ha egy jó focicsapatot akarunk, hanem az edzőnek is. Az edzők az iskolában a pedagógusok. Egész addig nem lehet ezen változtatni. Nem szeretem, amikor a szakszervezet állandóan csak arról beszél, hogy milyen kevés a pedagógusok fizetése,

de ebben az egy esetben én is azt mondom: azzal a jövedelemmel, amivel most az iskolában a pedagógusok rendelkeznek, igazából nem lehet egy tehetségesebb, jobb képességű anyagot eljuttatni pedagógusnak. Igenis, ezen a területen változtatni kellene: fel kell emelni a színvonalat, fel kell emelni a pedagógusbéreket, és ehhez hozzá kell igazítani, hogy amennyiben ebben valami változás történik, valószínűleg vonzóbb lesz a pedagóguspálya, és akkor nem a legalacsonyabb pontszámmal mennek el bölcsészkarra a pedagógusok, nem azok fogják a gyerekeinket tanítani. Egy érettségi találkozón részt vett egy ismerősöm, nem az én korosztályombeli. Elmondta, hogy az osztályból a leggyengébb képességű gyerekek mentek el pedagógusnak. Nevetséges az az összeg, amit az oktatásra szánunk. Klebelsberg idejében, úgy tudom, tíz százalék volt. Van egy olyan érzésem, hogy ez egy tudatos dolog. Ezen jó lenne változtatni, mert a magyar társadalom nem ezt érdemli, hogy ide süllyedjen. Ha a gyerekeket nem neveljük, nem tanítjuk akkor, amikor lehet őket tanítani és nevelni, akkor a nézettséget a televízióban a celebek fogják megszabni, csak irányítható fogyasztók leszünk, és azok a képességek, amik a mi gyerekeinkben rejlenek, teljesen elsorvadnak.

A középiskola színvonalát azzal lehet emelni, hogy jobb képességű pedagógusok kerülnek oda. Erre pedig egyértelműen megvan a módszer, hogy mit kell ezért tenni.

A felsőoktatással kapcsolatban valóban az a helyzet, hogy ez a 98 ezres szám, amit most hallottam, egy kicsit mellbe vágott. Ha megnézik, mennyi a népességből az első osztályba beiratkozott gyerekek száma – lehet, hogy nincs 98 ezer –, azt jelenti, hogy a társadalom száz százaléka felsőoktatási intézményekbe fog kerülni. Itt valóban nem lehet azt mondani, hogy intézményi autonómia van, és arra kenni ezeket a dolgokat. Akkor lehetne azt mondani, ha nem az adófizetők forintjából működne. Igenis, itt vannak egyéb érdekek is, mint az intézményi autonómia. Ezzel messze nem értek egyet. Mi a helyzet? Aki a versenyszférában dolgozik, tudja, hogy ha egy álláshirdetésre beadja a pályázatát valaki, megnézik, melyik iskolában végzett, és már bele is dobják a szemétkosárba.

A szülők nyilván presztízből elviszik felsőoktatási intézménybe, hogy az ő gyerekük diplomát kapjon – de állást nem fog kapni. Amit ezek a gyerekek átélnek, attól a kudarctól ugyancsak meg kellene kímélni a magyar társadalmat.

Szeretném megkérdezni a felsőoktatás részéről itt lévő szakértőt, végeztek-e olyan kutatásokat, van-e ismeretük róla, hogy melyik iskolában végzett gyerekek hány százaléka tudott elhelyezkedni, hány százaléka nem. Ezen a területen is jó lenne rendet csinálni, mert ezekben az iskolákban valóban nincs szó másról, mint színvonalatlanul tanító emberek munkahely-megőrzéséről.

Szeretném még megkérdezni, arról van-e valamilyen felmérés, hogy ennek a 98 ezer hallgatónak, aki végez, hány százaléka munkanélküli, hány százalék tudott elhelyezkedni. Nagyon nagy rendet kellene csinálni, és meg kellene szüntetni, hogy bizonyos lobbierdekek ötletszerűen irányítsák a közoktatásnak és a felsőoktatásnak az útvesztőit. Kellene egy olyan oktatáspolitikai, amelyik ezeket a kérdéseket helyre tenné, és olyan forrásokat bevinni ebbe a rendszerbe, amikkel eredményesen lehet működtetni.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: A diákoldal kíván még észrevételt tenni?

DR. JÁSPER ANDRÁS: Azért kértem vissza a szót, mert az általunk fölvetett problémákra igazából nem kaptunk választ. A feltételteremtéssel kapcsolatos összefüggést

elmondta a szakszervezeti oldal. A diákok hosszú időn keresztül – teljes joggal – azzal számoltak, hogy a felsőoktatásba való bejutáshoz elégséges a középszintű érettségi. Most megváltoztatjuk a szabályokat, ugyanakkor ők nem kapnak ahhoz plusz segítséget, hogy a megváltozott szabályok szerint tudjanak bejutni. És itt érkeztünk vissza az esélyegyenlőséghez, amiről pedig szó sem esett. Mit kíván tenni a kormányzat ennek a problémának a feloldása érdekében?

ELNÖK: Köszönjük a hozzászólást. Kíván-e valaki még kérdezni?

MIHÁLYI ZOLTÁNNÉ: Szeretnék csatlakozni a diákoldalhoz. Ha a módosítást a következő tanévtől szeretnék bevezetni... *(Közbeszólások: 2012-től.)* A belépő gyereknek azért már négy évvel előtte illene tudnia, ez meg sehogy se jön ki négy évre, akárhogy is számolom. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Az előterjesztőnek adom meg a szót.

BAKOS KÁROLY: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság!

Nagyon rövid leszek. A 95 ezer felvettben természetesen benne van mintegy 20 ezer mester is. Ha a statisztikát nézzük, mindig az a fontos, mihez képest és mit számolunk. Az általános iskola elsős évfolyamát ezzel összehasonlítva nem teljesen ugyanarról beszélünk. Természetesen ez a belépő létszám, nem a kilépő. Az évente diplomát szerettek száma jelentősen különbözik ettől – de erről nem szeretnék itt beszélni.

Az elhelyezkedési lehetőségekkel kapcsolatban természetesen vannak felmérések. Nagyon sok felsőoktatási intézményben van pályakövető rendszer, 2006 óta kötelező, de nagyon sok intézményben előtte is volt. Erről mindenféle kimutatások megtalálhatók honlapokon, cikkekben stb.

Természetesen minden nyári időszakban nő a diplomás munkanélküliek száma a statisztikai kimutatások szerint, aztán szeptember-októberben csökken, tehát nem feltétlenül diplomás munkanélkülieket képezünk. Ez még mindig nem igaz. A diplomások elhelyezkedési lehetősége sokkal jobb, mint a diplomával nem rendelkezőké. De nyilván ennek nem én vagyok a fő szakembere.

A középszintű érettségire nem válaszoltam, elnézést kérek a diákoldaltól. Nem kötelező emelt szintű érettségit tenni. Épp erről szól ez a javaslat. Ha felméri a diákság, hogy biztosabban be akar kerülni, akkor érdemes emelt szintű érettségit tenni. Aki korábban nem tett emelt szintű érettségit és jó eredménnyel érettségizett, minden további nélkül továbbra is be tud kerülni a magyar felsőoktatásba. Más oldalról nézve nem az a probléma, hogyan tudok bekerülni a felsőoktatásba: ha jól felmérem az erőmet, jól érettségizem, jó eredményeim vannak, jól határozom meg, hogy hová akarok menni, és nem arra a két szakra, ahol általában 475 a ponthatár – vagy 144 a korábbi rendszerben –, akkor elég jó eséllyel be lehet kerülni a felsőoktatásba. Nincs kötelező emelt szintű érettségi, ha jó színvonalon, jó eredménnyel érettségizik, ha 60-70 százalékos középszintű érettségit csinál, be tud kerülni. Érzésem szerint itt nincs esélyegyenlőtlenségi probléma.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Szeretném bejelenteni, hogy két határozati javaslatot próbáltunk fölvenni a listára. Meg kell szavazni, mert a véleményünket határozatba foglaljuk, ahogy az alapszabályban áll.

Feltehetem-e úgy a kérdést, hogy a Közoktatás-politikai Tanács megtárgyalta a kormányrendelet-tervezetet, illetve a rendeletek módosítását, és ezt támogatja. Aki tartózkodik vagy nem támogatja, így fog szavazni. Feltehetem a kérdést így?

Akkor kérem, hogy akik támogatják a kormányrendelet-tervezet elfogadását az észrevételek után, kézfeltartással szavazzanak! Ki támogatja? *(Szavazás.)*

SZABÓ ZSUZSA: Nekünk egy kitételünk lenne. Számunkra ez támogatható, hogyha az anyagi vonzata bekerül a jegyzőkönyvbe...

ELNÖK: Nekünk harminc kitételünk van, de nem tesszük föl a kitételeinket... Körülbelül harminc van.

AMBRUS ISTVÁN: És miért nem teszitek föl?

ELNÖK: Én csak azért tettem hozzá, hogy ha a szakszervezeti oldal egy kitéfelt tesz, én harmincat. Nem logikus nekem. Kitétel nélkül ki támogatja? *(Menyhárt Pál: Fekete vagy fehér?)* Akkor mondj egy határozati javaslatot! Én csak megpróbáltam valamit mondani a szokások szerint – hiszen legalább százat csináltunk már, és mindig így tettük föl: a tanács támogatja vagy nem támogatja. Aki támogatja, kézfeltartással jelezze! *(1)* Ki az, aki nem támogatja? *(4)* Ki tartózkodott? *(2)* Köszönöm szépen.

Úgy éreztem, jött egy másik határozati javaslat is, hogy a Közoktatás-politikai Tanács kéri, hogy a felsőoktatás és a közoktatás kapcsolatáról, illetve a két oktatási terület összehangolásáról önálló ülést kezdeményez a miniszter úrnál. Aki ezt támogatja, kérem, kézfeltartással jelezze! *(6)* Ki ellenzi? *(Nincs ilyen jelzés.)* Ki tartózkodott? *(1)*

Köszönöm szépen. Ezennel a Közoktatás-politikai Tanács ülését... - tovább folytatjuk... *(Derültség.)* Ha kérnek szünetet a kedves jelenlévők, akkor öt perc szünetet tartunk.

(Szünet: 11.18 – 11.35)

ELNÖK: Folytatjuk a Közoktatás-politikai Tanács ülését. A második napirendi pont a Közoktatás-politikai Tanács 2009. évi munkájának értékelése. Valahol azt olvastam, hogy a tagok fogják értékelni.

Kérdezem a tanács tisztelt tagjait, ki kíván hozzászólni a 2009. évi ragyogó munkánkhoz...

Megadom a szót a kormányoldal képviselőjének.

AMBRUS ISTVÁN: Nem a kormányzati oldal nevében szeretnék beszélni – erre nincsen felhatalmazásom –, hanem a titkárság nevében. A kiküldött dokumentum minden évben egyre bővebb, egyre vastagabb. Ezt már megkapta a testület tavaly és tavalyelőtt is. Természetesen minden évben kiegészül az adott év napirendjeivel.

Amit a titkárság részéről szeretnék mondani – nem értékelésképpen, hanem az értékelés elősegítése érdekében –, hogy az elmúlt évekkel ellentétben ma már a testület munkájának

nyilvánossága javult. Ezt a javulást én az elektronikus honlapnak is tulajdonítom, ahol ma már minden jegyzőkönyv szó szerinti változata olvasható, tehát senkinek nem kell külön kérnie, hogy megkaphassa a jegyzőkönyveket, ezek letölthetők az oldalról. A szakmai nyilvánosság részére egyértelműen érdekes olvasmány lehet, illetve a megválasztott tagoknak egy visszakeresési lehetőség, emlékeztető.

Amit fejleszteni szükséges, az a határozatok kivonata, amely jelen pillanatban még nincs készen, de január hónapra a 2009-es évről kigyűjtéssel ki fogom egészíteni. Egyetlenegy határozat van – a november 18-ai ülésen megfogalmazott – amely Bajnai miniszterelnök úr felé továbbítva is lett tudomásom szerint.

A nyilvánosság vonatkozásában a honlapon az ülésekkel kapcsolatos információk megtalálhatók, ami annyit jelent, hogy a szakmai közvélemény illetve a sajtó részére az ülés nyilvános. Ez általában egy invitáció, ami – a napirend megfogalmazásával, értesítés jelleggel és nem meghívó jelleggel – fölkerül. Erre azért van szükség, mert az itt megjelent kívülállók nem rendelkeznek hozzászólási joggal, hanem karzatként a nyilvánosság képviselői.

A másik ilyen, ami az egész munka értékeléséhez nagyon fontos, hogy ebben az évben is sikerült többnyire azokat a jogszabályokat, amelyek a közoktatás valami módon érintik vagy befolyásolják, a testület ülésén bemutatni. Volt kivétel is természetesen ez alól, amely nem erősíti ezt az akaratot, de a titkárság részéről a jövőben is igyekszem arról gondoskodni, hogy ne kerülhessen ki olyan jogszabály-tervezet, ami a testület véleményét nem bírja.

A másik ilyen dolog: sajnos, nem sikerült előbbre lépünk azokban a dolgokban, amiket a testület időnként javasolt. Azok a napirendek nem kerültek lebonyolításra, hanem a jogalkotás kérdésköre mögött maradtunk. Gondolok itt azokra a konzultációkra, konferenciajavaslatokra, amik az érettségi vonatkozásában már tavaly-tavalyelőtt is megfogalmazódtak, illetve más napirendi javaslatokra is, amiket a testület fölvetett.

Összességében azt kell mondanom, hogy a tavalyi évben tíz ülésen foglalkoztunk különböző szakmai kérdésekkel. Az idei évben, ha jól számolom, ez a tizenegyedik ülésünk. Szinte minden hónapban valamilyen kérdéskörben találkozott tehát a testület. Ebből kiemelkednek a közoktatást közvetlenül érintő jogszabályok, illetve a költségvetési törvény előkészítésének feladatai. Ebben a vonatkozásban volt egy olyan döntés is, hogy a harmadik kör is kerüljön megvalósításra az idén. A magam részéről ugyan nem voltam jelen, távollétemben lehetett volna, de a parlament gyors munkaprogramja szerintem nem is tette lehetővé, hogy ezzel kérdéssel ismét érdemben foglalkozzék a testület.

Arról a kérdésről nem szeretnék beszélni, hogy egyes javaslatok, vélemények milyen hatékonysággal, milyen hatással voltak vezetőinkre abban a vonatkozásban, hogy mennyire sikerült szakpolitikailag befolyásolni döntés-előkészítés során az előterjesztőket. Gondolom, hogy az egyes oldalak bizonyos mértékig meg tudják ezeket fogalmazni pozitív vagy negatív kritikaként egyaránt.

Ami a testület munkájával és hatékonyságával szervesen összefügg: azt nem sikerült elérni, hogy az oldalak valóban oldalakként viselkedjenek. Az oldalak szóvivői lennének azok, akiknek meg kellene fogalmazni a véleményeket, összefoglalva, koncentrálni – ami nem jelenti, hogy a kisebbségben maradt vélemények nem kerülhetnének felszínre. Ki tudnék emelni olyan oldalakat is, akik minden ülés előtt konzultálnak, összefognak, de a hozzászólások oldalankénti számából nagyon sokszor lehet arra következtetni, hogy nem előzi meg az üléseket egyeztetés. Én a titkárság részéről abban látnám elsősorban a fejlődést, ha az oldalak koncentráltabban szólnának

hozzá, illetve magam felé is megfogalmazom a kritikát, hogy ha a nyilvánosság, ami le van írva az szmsz-ben, hatékonyabban és gyorsabban érvényesülne.

Bevezetőként ennyit szerettem volna elmondani ehhez. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kíván-e valaki értékelni, véleményt nyilvánítani, dicsérni bennünket? Szakmai oldal!

DR. DOBOS KRISZTINA: Én nem hiszem, hogy lenne értelme annak a napirendi pontnak, amiben mindenki elmondja, ami a lelkében most él – akár dicséret, akár kritika. Ha mi valóban értékelni akarjuk a tavalyi év munkáját, akkor ezt szakszerűen és korrektül kellene. Magam is szívesen részt vennék egy olyan kis bizottság munkájában, amelyik előterjesztést készít. Ha mi komolyan vesszük a Közoktatás-politikai Tanács funkcióját – vagyis hogy oktatáspolitikai kérdésekben véleményt alkot –, azt hiszem, az lenne a feladatunk, hogy egy előterjesztést készítsünk az értékelésről, és ezt az értékelést tárgyaljuk meg.

Az meg valóban részben a jegyzőkönyvekből, részben a javaslatoknak illetve azoknak a kérdéseknek az áttekintésével, amik a működésre vonatkoznak, hogy mi az, ami megvalósult, mi az, ami nem. Egyetértek azzal, amit István mondott, de ha három, négy vagy öt nappal előtte kapjuk meg a meghívót, akkor igen nehéz egyeztetni, annál is inkább, mert itt több szakmai szervezettel kellene egyeztetni, ahogy minden oldalnak. Ez pedig ennyi idő alatt lehetetlen.

A javaslatom nagyon röviden, hogy megköszönjük ezt az összesítést – ahogy minden évben megköszönjük, merthogy fontos, hogy lássuk –, és ha valódi értékelést akarunk, mindenki gondolja végig, és január folyamán egy írásos anyag formájában terjesszük elő, amit aztán vagy el tudunk fogadni, vagy javaslatokat tudunk tenni. Így most kicsit ad hoc jellegű, és nem gondolom, hogy méltó lenne a mi szakmaiságunkhoz.

KŐRÖSINÉ DR. MERKL HILDA: Ezekkel egyetértek, de úgy gondolom, az oktatásban nagyon fontos a dicséret is a szidás mellett az értékelésben. Köszönjük a titkárság munkáját, köszönjük az adminisztrációt minden kollégának, résztvevőnek, aki ebben a nagy munkában – ha az oldalak vagy leütések számát néznénk, talán ki se lehetne mondani ezt a hatalmas mennyiséget – közreműködött.

Ami a nézeteltérések, esetleges viták oka – és azt hiszem, nem a tanács tudja orvosolni, ez a mai napon is kiderült –, hogy ezek a konkrét anyagok, amelyek elének kerülnek, az utóbbi időben különösen ilyen tűzoltó jelleggel, apró változtatásokkal próbálnak valamit – hadd használjam ezt a szót – foltozni. Ezeknek a kérdéseknek a rendszerben való áttekintése, átgondolása sajnos túlmegy a mi hatáskörünkön. Én optimista vagyok, de úgy gondolom, e nélkül a rendszer alapjaiban nem változtatható, és a hatékonyságnak is komoly fokmérője, hogy mindenki próbál valamilyen megoldást hozni, minden oldal, amivel alapjaiban egyet is lehetne érteni. De nem lehet ezeket a kérdéseket orvosolni, ha nem rendszerben, és ha az oktatáspolitikai nem teszi meg. Ezt meg kell tenni, különben azok iránt érzett felelősségből, akik miatt itt vagyunk - ezek a diákjaink, tanulóink – nem érezhetjük jól magunkat a végzett munka alapján.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Menjünk sorban: a szakszervezeti oldalé a szó.

KERPEN GÁBOR: Két dolog van. Messzemenően egyetérték az iroda értékelésével, és azt gondolom, a jövő év első feléve ad majd alkalmat több találkozóra, ahol elvi megbeszélést folytathatunk, hiszen várhatóan a jövő év első felévében nem lesz tömeges jogszabályalkotás. Nagyon fontos lenne az olyan fajta kérdések megvitatása, amelyeket korábban, illetve a mai napon is napirendre tűztünk.

Örülök annak, hogy idén kibővült a kisebbségi oldal, és végre Magyarország legnagyobb kisebbsége is képviselteti magát. Köszönöm.

ELNÖK: Szülői oldal? A szülői oldal nevében csak két-három mondat.

Az egyik, hogy pezsgő, díszebéd nincs – évekig volt. *(Közbeszólás: Válság van!)* Miért nincs? Ez kérdés – majd utána megadom a szót, és válaszolhat.

A másik, hogy a szakképzésben kiskorú gyermekek vannak. A szakképzési törvény nem hatályos a szülőkre és a gyerekekre – hatályon kívül lett helyezve –, mégis olyan döntések születnek, amelyek ezeket a gyerekeket és a szülőket érintik. Miért nem jönnek ide a szakképzési törvény és a kapcsolódó jogszabályok módosítás-tervezetei megtárgyalásra. Ez nagyon fontos kérdés, annak ellenére, hogy vagyunk, akik a szakképzési tanácsban is ott vagyunk.

Titkár úr biztosan tudja, az előző ülésen tárgyaltuk azt az önálló képviselő-testületi indítványt, ami beadtak. Elfogadásra került, vagy éppen a Közoktatás-politikai Tanács és az Országos Köznevelési Tanács fellépésének köszönhetően ez egyáltalán nem került szavazásra. Nagyon komoly választ kérek erre.

A következő az alapszabály betartása. Évekig dolgoztunk az alapszabályon együtt egypáran – például Sáska Géza úr, aki oroszlánrészt vállalt a munkából -, és úgy érzem, azt nem igazán tartja be sem a kormány, sem mi, sem a levezető elnökök, sem a tagok – ahogy már tetszett erről említést tenni. Kiosztotta a titkárság?

AMBRUS ISTVÁN: Megküldtem a múltkor is.

ELNÖK: Megint küldje el!

És akkor mindjárt egy nagyon fontos dolog: a 13. pont, ami azt mondja – amire ma is tettem egy célzást -, hogy a minisztériumot minden napirendi pont esetén a miniszter vagy az államtitkára, illetve helyettes államtitkára képviseli. Nem tudunk oktatáspolitikailag tárgyalni a miniszter úr által ideküldött előterjesztő szakemberekkel, akik nyilván köztisztviselők, semmi esetre sem oktatáspolitikusok. Ez volt az a megjegyzésem, amire esetleg választ kérünk most – vagy később.

Kíván még valaki észrevételt tenni? Parancsolj!

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Először is szeretném megköszönni azt a sok segítséget, amit a kisebbségi oldal kapott. Gyakran órák teltek csak el, mire a titkárság már összehozott azokkal az illetékesekkel, akikkel meg tudtuk vitatni a problémáinkat. Volt olyan, aki előtte szóba se állt velünk, de utána ő keresett bennünket. Én ezért nagyon hálás vagyok. Aztán hogy mit sikerült elérünk, mit nem, az meg nyilván rajtunk múlott, a két oldalon.

Magam is nagyon-nagyon helyeslem, hogy kedves kollégám itt van, hiszen egészen más problémája van egy saját iskolarendszerrel rendelkező kisebbségnek, mint például a roma kisebbségnek. Nyilvánvaló, hogy nem is értettem annyit hozzá. Az, hogy évekig nem volt képviselőjük, ártott az adott kisebbségnek.

Az utóbbi időben nagyon sok felmérés jelenik meg, mármint az iskolákban. Mérnek az anyanyelvi kompetenciákat, illetve a matematikai kompetenciákat. Elég sokszor fölvettem, de nem sikerült elérnünk; hogy tessék már kimondani: a nem magyar anyanyelvű gyerekek a magyar az mi? Mind ez ideig ezt nem sikerült meghatározni. A múlt héten olvastam viszont egy neves pedagógiai intézet értékelését, amelyben kiemelik, hogy az anyanyelvi kompetenciamérésnél egy nemzetiségi iskola nem úgy teljesített, mint a többi. Ha nagyon utánagondoltak, lehetett tudni, melyik ez a nemzetiségi iskola. Adott esetben én javasolnám, hogy ha valamit mérünk, a félreértések elkerülése végett, ha azt nézzük, hogy anyanyelvi kompetenciák, akkor tessék már megkérdezni, mi az anyanyelve, és ne a magyar anyanyelvi mérőlapot adják oda. Tényleg nem tud magyarul, önhibáján kívül. Főként pedig ne az iskolát marasztalják el ezért. Ugyan megjegyzi az elemzés, valószínűleg azért, mert a gyerekek nem tudnak magyarul. Ehhez nem kell diploma, hogy ezt megjegyzzék, hogy nem tudnak eléggé magyarul. Elképzelhető, hogy annyira tényleg nem tudnak magyarul, de azon a másik nyelven éppen tudtak volna. Ez lenne az egyik a kisebbségi iskolákkal kapcsolatban.

A másik, hogy szeretnék egy örömhírt bejelenteni: december 2-án megérkezett iskolánkba 5 millió forint értékű tankönyv a Nemzeti Tankönyvkiadótól, tehát tudunk például történelmet is tanítani. *(Közbeszólások, derűltség.)* Ezt azért mondtam, mert szeretném, ha a Közoktatás-politikai Tanács elolvasná azt a levelet, amely megjelent a Nemzeti Tankönyvkiadó honlapján. Ebben megkeresi az iskolaigazgatókat, mondván, milyen jó lesz nekünk, ha közvetlenül velük kerülünk kapcsolatba. Valószínűleg feltűnt nekik, hogy egyre kevesebb tankönyvet rendelnek tőlük. Itt nem a nemzetiségi iskolákról van szó, hanem egyéb iskolákról is, főként matematika, fizika stb. egyéb könyvekről.

Szeretném megkérni a minisztérium képviselőit, nézessék már meg jogászokkal ezt a levelet. Meghatározhatja-e a Nemzeti Tankönyvkiadó, hogy kinek ad el, kinek ad át. Ő közölte ugyanis, hogy nem könyvterjesztőkön keresztül, hanem saját maga fogja értékesíteni. A kérdésem, hogy hol.

ELNÖK: Házhoz szállítja.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Mikor és milyen feltételek között? Mert december 2-án minden előrejelzés nélkül, délután három órakor érkezett meg 5 millió 200 ezer forint értékű tankönyv. Ezt egyenként végig kellett volna nézni, hogy azok megvannak-e stb. Ha teljes büntetőjogi felelősségem tudatában közlöm, az utána következő napon közli velünk a saját referensünk, hogy hamarosan meg fognak érkezni a tankönyveink... Hát, már megjöttek – de így.

Kérem szépen a minisztériumot, nézzék meg ezt a levelet, hogy ez egy választási lehetőség-e, és kérdezzenek rá, vagy pedig ő kijelenti – mert a levél első oldalán lehetőségként említi, utána pedig tényként közli, hogy annak érdekében fogja így csinálni. Köszönöm szépen, nem, én ezen túl i tankönyvterjesztőn keresztül kívánom a tankönyvrendelést lebonyolítani. Nagyon meg vagyok vele elégedve – a Tankönyvkiadóval meg nem vagyok megelégedve.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Ezt úgy tekintjük, mintha az egyebek között mondta volna.
Ha még van valakinek a napirendhez, az értékeléshez... Parancsolj!

CSIKÓS ÁRPÁD: Köszönöm szépen, elnök úr. Nagyon örülök annak, hogy itt lehetek ebben a testületben. Ezt elsősorban a hivatalnak köszönhetjük, mert megmondom őszintén, mi erről a lehetőségről nem is tudtunk. Én az Országos Cigány Önkormányzat oktatási és kulturális bizottságát vezetem, de eddig mi erről a lehetőségről nem hallottunk. Egészen biztos, hogy a 2006-ban újraválasztott képviselő-testület hivatalos formában még nem értesült erről a lehetőségről, az előző kollektíva pedig nem óhajtott ezzel a lehetőséggel élni. Mi is csak úgy tudtunk róla, hogy felhívtak minket, levelet intéztek hozzánk, hogy szívesen vennék a mi közreműködésünket. Amikor erről értesültünk, azonnal reagáltunk rá, és engem jelölt ki az Országos Cigány Önkormányzat, mint az oktatási bizottság elnökét, erre a kapcsolattartó feladatra. Nagyon örülök, hogy itt lehetek, mert első kézből értesülhetek én, ezáltal pedig a bizottságunk és az Országos Cigány Önkormányzat közgyűlése is azokról az előterjesztésekről, lehetőségekről, amikről eddig nem tudtunk. Nagyon szépen köszönöm.

ELNÖK: A nem önkormányzati oldalé a szó.

MIHÁLYI ZOLTÁNNÉ: Köszönöm szépen. Szeretnénk megköszönni mi is a titkárság munkáját, mert olyan összefoglaló anyagot kaptunk a 2000-től kezdve elvégzett munkáról, ami pontosan mutatja azt, amiről az elmúlt másfél órában beszélgettünk, kifejtettük a véleményünket. Ez pedig nem más, mint hogy problémák azért vannak, nem is kevés, a közoktatásban és a felsőoktatásban is. Matematikus lévén, gyorsan végeztem egy rövid számítást, hogy számokkal is alátámaszthassuk, amiről itt beszélgettünk, és ami a közoktatáshoz szorosan kapcsolódik.

Az elmúlt kilenc évben a közoktatási törvényt, ha jól számoltam, tizenháromszor módosítottuk, de szerintem ennél több volt, hiszen a költségvetési törvényben megbúvó közoktatásitörvény-módosítások ebben a kimutatásban konkrétan nem szerepelnek. Kimondottan csak a közoktatásról szóló törvény módosítása tizenháromszor szerepelt, az érettségi, tehát a 100-as kormányrendelet tizennégyszer, a 11/1994-es MKM-rendeletet – ami magát az iskolarendszer működését szabályozza -, ha jól számoltam, tízszer. Arról nem is beszélve, hogy van egy rakásra való olyan rendelet, törvény, amely érintőlegesen kapcsolódik a közoktatáshoz, vagy szorosan, mint a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény.

Azt hiszem, ahhoz, hogy egy nyugodt, kiegyensúlyozott, jól működő magyar közoktatásról beszélhessünk, egy nyugodt, kiegyensúlyozott, viszonylag stabil törvényi háttér lenne szükséges, abban lehetne úgy dolgozni, hogy a gyerekek, akiket nevelünk, olyan felnőttekké váljanak, hogy a jövőben ők tudjanak itt dolgozni a magyar közoktatásban – márpedig azt gondolom, ez nem igazán vonzó számukra így.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Mi is köszönjük az észrevételt. Sáska Gézának adom meg a szót.

DR. SÁSKA GÉZA: Az önkormányzat, amely szabadon választott képviselő-testület, a helyi társadalom érdekeit képviseli, ez a legitimációja. Különösen fontos, hogy a Közoktatás-politikai Tanácsban alapvető politikai kérdések vannak, és háttérbe szorulnak a szakmaiak. Mert a szakmaiak a Köznevelési Tanács ügyei. Itt mindent a köz szempontjából tekintünk, ami azt is jelenti, tudjuk helyi szinten, hogy nem egységes a köz, eltérő érdekek vannak, és ezeket az eltérő érdekeket kell – értékválasztás van, demokrácia van – a lehető legjobban megvalósítani szakmai tekintetben a lehető legjobban megvalósítani.

A Közoktatás-politikai Tanácsnak ezt az arculatát szeretnénk erősíteni. Kértük is a kormányzatot – és ebben olykor-olykor partnerek voltak –, hogy közügyek vannak, tehát nem rajzasztalon megrajzolt, szakmai rutin szerint létrehozott, hanem választott alternatívák. És hogy ezek az alternatívák mennyire kidolgozottak, itt vannak a kételyeink, hogy nem elégségesen. Ezért az a javaslatunk, hogy ne a kész jogszabály-tervezetet, hanem a mögötte lévő koncepciót vitassuk meg, vagyis az értékállításokat, és az értékállításokról szülessék meg a többségi vélemény, kisebbségi vélemény. Tehát nem a jó és a rossz küzdelme, hanem a többségi vélemény, kisebbségi vélemény és a megvalósítás kockázatai a szó politikai és technikai, szakmai, pénzügyi értelmében megjelenjenek. Ebben a ciklusban is elmaradt ez a megközelítés, és ezt fájjaljuk. Már úgy értem, hogy a köz szempontjából fájjaljuk. Amatőrként valamelyest megtanultuk ezt a jogi nyelvezetet, hogy a jogszabályból visszakövetkeztetni a koncepcióra, de mégis jobb a tiszta beszéd.

Ugyanakkor a Közoktatás-politikai Tanács munkájában egy dolog mindenképpen örvendetes: nevezetesen az, hogy van. Szabályzatunk szerint év közben – ha jól emlékszem – négy alkalommal kellene összeülni, és csak akkor, hogyha nem is tudom, hány tag kéri. De a kormányzat gyakrabban összehívta, és ez egy nagyon jó dolog, még akkor is, ha a szavunk súlya sok tekintetben kisebb, mint amit gondolnánk. Épp ezért az szmsz módosításakor is fölmerült, beletegyük-e, de akkor államtitkár úr említette, hogy fölösleges, hiszen automatikusan be fog következni, hogy a javaslataink sorsa vagy elutasításának tárgyi indoklását megkapjuk, vagyis komolyan vesznek minket. Én inkább úgy fogalmaznék, hogy a szavaink súlyát fel tudjuk mérni. De ez sajnálatos módon elmaradt – és ez természetesen nem a titkárságon múlik, hiszen technikai értelemben a titkárság mindent megtett.

Örvendetes, hogy a jegyzőkönyvek fölkerültek a honlapra, és hogy ez egy lassú fejlődési folyamat, de akik a pedagógiában otthon vannak, tudják, hogy van ilyen későn érő típus, aki egyszer csak kibontakozik – merthogy az 1993-as szmsz-ben volt benne, hogy nyilvánosságra kell hozni, és lám, már meg is van... *(Derültség.)* Akkor úgy volt, hogy a közlönyben, illetve a Köznevelésben kell. Az elmaradt, de most lám-lám, ez a pedagógiai türelem működik.

Egyetértek a szülői oldallal, aki az szmsz komolyan vételét javasolja. Abban van egy passzus, miszerint éves munkaterv szerint dolgozunk, és ennek az éves munkatervnek a műfajából adódik, hogy van egy elmaradt határozatok teljesítése. Ha ezt az éves munkatervet megkaptuk volna, abba bekerültek volna azok a határozatok – amik ezekre a konferenciákra, egyebekre vonatkoztak -, hogy ne engedjük át a feledésnek, amit itt eldöntöttünk.

Van egy utolsó dolog: összevettem a Köznevelési Tanács és a mi tanácsunk működését, végiggondolva ezt a napirendi pontot. Láthatóan jobb a sajtója, nagyobb a hatékonysága, összefogottabban működik a Köznevelési Tanács. Valószínűleg azért, mert kevésbé megosztott, vagy ha úgy tetszik, kevésbé demokratikusan működik, mint a miénk. Nálunk állandó rotált elnökség van, aminek következtében ennek a tanácsnak az összetartó ereje kisebb. Nincs iránya, aki a kormányzattal vagy bárkivel képviselőként tudna beszélni. Érdemes ezen eltűnődni, jól látom-e vagy nem, én csak fölvetem most ezt a dolgot.

ELNÖK: Ez az ereje.

DR. SÁSKA GÉZA: Én azt mondtam, van egy alternatíva, és hogy én mire jutottam ebből. Csak megosztom ebben a számvetésben.

Egyetértek a szakmai oldallal abban, hogy nem a titkársággal kell nekünk ezt az éves értékelést megejttenünk. A titkárság munkájához kétség nem férhet, az esetleges hibák a működésből adódó természetes hibák, és még egyszer köszönjük. Csakhogy a titkárság nem játszik politikai szerepet. Én azt javasolnám – egyetértve a szakmai oldal javaslatával –, keressük meg azt az alkalmat, amikor a tanácsnak a politikai jelentőségét politikusokkal beszélünk meg. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kíván még valaki észrevételt tenni? Határozatot hozni? *(Nincs ilyen jelzés.)* Nincs határozati javaslat.

AMBRUS ISTVÁN: Az elhangzottakra szeretnék reagálni, ha szabad.

ELNÖK: Tessék, parancsolj!

AMBRUS ISTVÁN: Nem minden hozzászólásra szeretnék reagálni. Felvetődött, miért nem jönnek ide a szakképzési kérdések – én úgy fogalmaznék, hogy miért olyan ritkán jutnak el ide a szakképzési kérdések. Ez bennem is állandó dilemma, de úgy gondolom, ez a testület a közoktatásban érdekelt vagy feladatot ellátó miniszter véleményező, tanácsadó testülete. Nem nagyon találok olyan jogi szabályozást, ami alapján például idecitolhatná a titkárság a szakképzésért felelős minisztert. Nem látom – sajnós. Időnként megpróbálunk ezzel a kérdéssel foglalkozni, de gondolom, ezen a területen van még mit csinálni, tehát szerintem államigazgatási feladatként kell kezelni, nem a testület az, aki az aranyvíz tud lenni ebben, hogy megoldja ezt a kérdést.

A másik ilyen dolog az szmsz. 2005 októberében fogadtuk el az szmsz-t, azóta regnál ez a szabályzat. Hozzátenném, hogy nekem erről mindig Moldova Györgynek az Akit a mozdony füstje megcsapott munkájából a hatvani állomásfőnök jut eszembe, akitől megkérdezte az író, hogy mire való a menetrend. Azt válaszolta: a menetrend nem arra való, hogy betartsuk, hanem hogy meg tudjuk mondani, mennyivel jött előbb vagy mennyivel jött később a vonat. Én a mi szmsz-ünket is egy olyan dolognak tartom, ami alapján tudunk valamire hivatkozni – de csak akkor, hogyha nagyon nagy baj van. Általában akkor szoktunk rá hivatkozni.

Komolyabbra fordítva a szót, bennem mindig fölmerül, hogy vannak ebben olyan kérdések, amelyeket egyik fél sem tud betartani: a kormányzati oldal sem, de a többiek sem. Véleményem szerint persze a kormányzati oldalnak kellene a legszigorúbban ragaszkodnia az szmsz-hez, de a mai jogalkotás, szakmai szervezői munka időszakában megoldhatatlanok azok a határnapok, amiket mi önmagunknak megfogalmazunk.

Véleményem szerint törvénytelen az a kitétel, hogy ezen testületben minden esetben az államtitkár vagy a miniszter képviselje a tárcát. Ha egy bírósági tárgyaláson vagy bárhol egy ügyvédi iroda is képviselheti a minisztert, akkor miért nem tudunk megelégedni azzal, hogy a lehető legjobb, aki az előkészítő, az a szakember képvisel egy dokumentumot?

A másik ilyen kérdés a munkatervvel kapcsolatos. A kormány a legutóbbi két ciklusban nem készített éves, csak féléves munkaterveket. Ezen munkatervekhez próbáltam én igazítani a Közoktatás-politikai Tanács munkáját is, tehát abban kijelöltem, melyek azok a pontok, amelyek idekerülnek. De a tervezésben megállapított időpontok és a valóságos időpontok között örült különbségek vannak. Igazán nagyon nehéz tervszerűnek lenni.

Nagyon kevés munkatervi javaslat érkezett a testület tagjaitól is a titkárságra. Hangsúlyozom, azoknak a munkatervi javaslatoknak, amik a testület részéről érkeznek, igazán ugyanazoknak kellene lenni, amik a kormány munkatervében vannak.

A másik kérdés, amiről Csikós Árpád úr beszélt. 2002 óta nem volt képvisellete a legnagyobb magyar kisebbségnek. Ennek ellenére csak annyit mondanék, hogy egy kolléganőddel beszéltem meg, hogy foglalkozzatok komolyabban a kérdéssel. Előtte is volt kezdeményezés, hogy majd jön valaki – de az első kérdése az volt, mennyi a tiszteletdíj.

A másik, hogy az oldalak megújulásával kapcsolatban a szakmai oldalon a jövő évben ismét választást kell lebonyolítanunk. Én úgy látom, a szakmai oldal nagyon készül rá, hogy továbbra is megfelelő színvonalon képviseltesse magát. A szakmai oldal mellett a többi oldalra is azt mondhatom, hogy megújult, és azt hiszem, most a legkompaktabb, a legteljesebb a Közoktatás-politikai Tanács. Természetesen vannak ezzel kapcsolatban további problémáink, amiken dolgozni kell.

Amit Schäffer István úr mondott a Nemzeti Tankönyvkiadóval kapcsolatban: ülés után megyünk a tankönyves kollégámhoz, erre ezt tudom válaszolni.

Köszönöm szépen azokat a jó szavakat, amik elhangzottak a titkárság munkájával kapcsolatban. Én ezt szerényen próbálom fogadni, mert a valós tartalmat én tudom.

Amit Sáska Géza az OKNT-vel kapcsolatban elmondott: nekem rálátásom van a másik testület munkájára is, és magánszemélyként abszolút nem értek veled egyet ebben a dologban. Véleményem szerint a munkamegosztás sem úgy határolódik el, ahogy te megfogalmaztad. Az én gondolkodásomban az Országos Köznevelési Tanácsnak elsősorban pedagógiai szakmapolitikával kell foglalkoznia, a szakpolitikával – így az iskolával, a tanügy-igazgatás kérdéseivel és a gazdálkodás egyéb kérdéseivel – a Közoktatás-politikai Tanácsnak, a munka világával pedig a Közoktatási Érdekegyeztető Tanácsnak. Ha ezt sikerülne elérni, akkor nagyon szép és boldog munkánk lenne.

Talán kihagytam valamit...

ELNÖK: A pezsgőt!

AMBRUS ISTVÁN: Az OKNT ülésen volt pezsgő...

ELNÖK: Én tudom, azért kérdezem.

AMBRUS ISTVÁN: Én nem gondoltam, hogy ebben az időszakban... Szép gesztus, de nem hiszem, hogy gazdasági alapja lenne. Én úgy gondolom, ez így tisztességesebb megoldás, hogy ha minden pénzt, amit lehet, megtakarítunk, megspórolunk.

Semmi mást nem szeretnék mondani, csak hogy részemről mindenki egy e-mailben fogja kapni a karácsonyi üdvözlőt, illetve újévi kívánságot, mert a tárca ezzel is gazdálkodási megtakarítást kíván elérni. Természetesen akiktől eddig is kaptam és kaptunk, nagyon szépen köszönjük, de az e-mailt ugyanolyan szép gesztusnak tekintjük.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kíván még valaki szólni?

KERPEN GÁBOR: Két dolog lenne. Az egyik a tanév rendjével kapcsolatos. Arra kérem a tanács minden tagját, hogy amikor a tanév rendjéről beszélünk – különös tekintettel a munkanapok áthelyezésére – nagyobb figyelemmel forduljunk a kérdés felé, mert idén egy elképesztő dolog történik: a tanítási szünet napját, december 24-ét csoportosították át december 19-ére, amiből az következik, hogy a diák nem kötelezhető arra, hogy bejöjjön az iskolába. Az OKM viszont egy olyan állásfoglalást adott ki, hogy de igen, amennyiben nincs meg a 183 tanítási nap általános és 182 tanítási nap a középiskolában. Ezt határozottan állítja az OKM. Azt gondolom, a tanítási napok meghatározása miatt komoly jogszabályi konfliktus keletkezett ebből.

A másik egy bejelentés. Az állampolgári jogok biztosa egy bejelentésre értékelte a közoktatási intézményekben szedhető pénzeket, ezért a PDSZ januárra egy kerekasztalt hívott össze. Felhívom a Közoktatás-politikai Tanács tagjainak figyelmét, hogy erre elment a fenntartókhoz a meghívó, a szakmai szervezetekhez nem, de ilyen módon hivatalosan hívunk meg minden oldalról egy képviselőt erre a találkozóra, ahol az oktatási jogok biztosa, az állampolgári jogok biztosa, a szülői szervezetek biztosan ott lesznek, illetve a szakszervezetek is. A Közoktatás-politikai Tanács minden oldaláról szeretnék egy-egy főt meghívni, hogy megbeszéljük, hogyan oldható fel a dilemma, miszerint az oktatás központi, illetve fenntartói támogatása sok helyen nem elegendő ahhoz, hogy a pedagógiai programok megvalósuljanak: szülői támogatásra van szükség – viszont itt is jogszabályi ütközés látszik az állampolgári jogok biztosának véleménye szerint.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az egyebekben kíván-e még valaki? *(Nincs jelentkező.)*

Köszönöm szépen. A Közoktatás-politikai Tanács december 15-ei – lehet, hogy utolsóelőtti, hiszen lehet – ülését bezárom.

AMBRUS ISTVÁN: Bocsánat! Csak egy mondat! A Közoktatási Érdekegyeztető Tanács 17-én, csütörtökön, 12 órakor ülésezik. Akit érint, annak mondom, hogy elment erről az e-mail. A tárgya a 138-as rendelet módosítása, „A közalkalmazottak jogállásának egyes kérdéseiről a közoktatási intézményekben” címmel.

(Az ülés végének időpontja: 12 óra 21 perc)